

The Effect of Teaching Social Studies Course with Demonstration Method on Course Success and Attitude towards the Course¹

Murat SALUR² Zafer ÇAKMAK³

About the Article

Received: 20.09.2022
Accepted: 22.03.2024
Published: 01.10.2024

Keywords

Social Studies
Demonstration Method
Academic Achievement
Attitude

Abstract

The purpose of this research is to determine the effect of the use of the demonstration method in the learning area of people, places, and environments in social studies classes on academic success and attitudes towards the course. The sample of this research consists of four classes at the fifth-grade level continuing their education in a middle school located in the center of Muş province during the first semester of the 2021-2022 academic year. This study was conducted using a quantitative research method. It employed a quasi-experimental design with pretest-posttest control group. The data collection instruments used were the "People, Places, and Environments Achievement Test" and the "Social Studies Course Attitude Scale". Parametric tests, specifically the *t*-test and One-Way Analysis of Variance (ANOVA), were applied for related groups for both the achievement test and the attitude scale. The results of this research indicate that the demonstration method significantly increases students' academic success in social studies classes and has a positive impact on attitudes towards the course.

For Citation

Salur, M. & Cakmak, Z. (2024). The Effect of Teaching Social Studies Course with Demonstration Method on Course Success and Attitude towards the Course. *MSKU Journal of Education*, 11(2), 156-181. DOI: 10.21666/muefd.1174195

Social studies is a subject area taught at the elementary level in Turkey. The primary goal of this course is to cultivate individuals who are described with attributes such as effective, active, or qualified (Sever et al., 2018). Sönmez (2005) defines social studies as the process of establishing a connection with social reality based on evidence, ultimately resulting in living knowledge. Doğanay (2005) describes social studies as a field of study that leverages the content and methods of social and human sciences to help students acquire democratic values and become qualified citizens. According to Sözer (1998), social studies is a course at the elementary level that integrates findings from various fields through an interdisciplinary approach, adapting them to suit students' global perception. Safran (2008) emphasizes that social studies is a curriculum designed by making the knowledge obtained from numerous disciplines accessible to children's levels. Erden (1997) states that social studies is a field focused on raising good and responsible citizens while providing students with essential knowledge, skills, attitudes, and values related to life. Tay et al. (2013) highlight that social studies, in a globalizing world, is a course that facilitates the ability of citizens of a democratic society to make effective decisions, consider the public good, and possess the knowledge and skills necessary to meet the fundamental requirements of contemporary life. After briefly summarizing social studies and its objectives in the context of the relevant literature, detailed information about the demonstration method and its role in social studies, which is another topic of this study, is presented below.

The demonstration method, generally based on the principles of showing and displaying, involves teaching by using certain materials and designing various activities appropriate to the content of the subject, concept, event, or lesson. This method aims to make it easier for students to learn a skill, subject, or concept during the teaching-learning process, and various tools and materials are used to achieve this goal (Ramadhan & Surya, 2017). The demonstration method is one of the many pedagogical practices and activities employed to increase students' interest in the lesson, keep their motivation high, and make them active participants in the learning environment. More generally, this method significantly enhances

¹ This article is derived from the first author's doctoral dissertation.

² Firat University – murat.salur.4949@gmail.com - ORCID: 0000-0002-2569-4788

³ Firat University – zcakmak@firat.edu.tr - ORCID: 0000-0002-0612-814X

learning, motivation, and attitudes. Additionally, the demonstration method positively impacts students' curiosity, reasoning skills, and academic success (Basheer et al., 2016).

In the demonstration method, teachers use various materials and practices to impart skills or convey specific concepts, topics, or phenomena. Additionally, during these practices, teachers can design student-centered and collaborative activities to make students more active and enhance the efficiency of the lesson. In this context, after using the demonstration method to present a topic or concept, or to demonstrate a technique or skill, teachers can form student groups in the classroom, initiate discussions among these groups, assign tasks and projects, and design various collaborative activities. Thus, this method can be transformed from a purely teacher-centered approach to one where students actively participate in the lesson, and student-teacher interaction reaches its highest level (Eilks et al., 2013).

The social studies course adopts an interdisciplinary approach. Social studies, encompassing a wide range of topics from many disciplines, includes numerous verbal concepts, principles, and social science-based knowledge. The fact that the subject areas of social studies are predominantly verbal in content, resulting in a structure that emphasizes intellectual skills, brings the risk of turning this course into an abstract and complex mass of information. This situation leads to the perception of social studies as a rote-learning subject. Indeed, Ata (2015) states that social studies is seen by students as a boring, memorization-heavy, unappealing course filled with unassimilated, unexplained information that belongs to the adult world.

Based on all these explanations, it can be said that the social studies course needs to be restructured to escape its image as a boring, monotonous, rote-learning subject and to be reshaped in line with the constructivist education approach. Teachers should effectively use appropriate teaching strategies, methods, and techniques to achieve this goal.

The demonstration method is considered one of the effective teaching methods. It also offers an appropriate area of use for the general structure, objectives, and skills of social studies. Indeed, Basheer et al. (2016), Deese et al. (2000), and Thahir et al. (2019) emphasize that the demonstration method moves lessons away from rote learning, relieves the learning environment from boredom and monotony, and makes lessons rich and enjoyable. Therefore, it can be said that the demonstration method is significant for an effective social studies course.

In this research, the impact of the demonstration method was examined not only on academic achievement but also on attitudes. Attitude, a concept related to the effectiveness of teaching, is defined as individuals' positive or negative feelings towards other individuals, events, objects, or subjects (Erkan, 2004). Additionally, attitude is a tendency that has cognitive, affective, and behavioral aspects (Baykara Pehlivan, 2008; Erkuş et al., 2000). When referring to students' attitudes toward the demonstration method, it implies their positive or negative thoughts regarding this approach.

Using the demonstration method at the elementary and middle school levels positively influences students' academic achievement and attitudes towards the course, as students in the concrete operational stage struggle significantly with learning abstract and complex concepts and topics. Therefore, instructional activities for students in this stage should be made concrete and simplified to their level. In this context, the demonstration method plays a crucial role in both creating effective learning experiences and ensuring the retention of learned knowledge (Furo et al., 2014).

A review of the relevant literature reveals that numerous studies have been conducted on the demonstration method both domestically (Aydın, 2016; Azizoğlu, 2004; Bal İncebacak, 2017; Çelikçi, 2000; Demiralp, 2006; Erdoğan, 2010; Gedik, 2001; Gögebakan, 2008; Gülcan, 2010; Hacıoğlu, 1989; İplikçi, 2006; Sever, 2011; Tosun, 2003; Uyanık, 2006; Yavuz, 2005) and internationally (Basheer et al., 2016; Daluba, 2013; El-Sayed et al., 2017; Hidayat, 2020; Ichsan and Mulyani, 2018; Idris, 2019; Inuwa et al., 2018; Muhammad et al., 2016; Ramadhan and Surya, 2017; Ramsey et al., 2000; Saragih, 2019; Soe and Nyunt, 2018; Sola and Ojo, 2007; Thahir et al., 2019; Vijayakumari and Umashree, 2016; Wahyuni, 2016; Zulfahmi et al., 2019). Despite the effectiveness of the demonstration method, it is observed that most studies related to this method have been conducted in the field of natural sciences.

No studies directly using the demonstration method in social studies education have been encountered. This study aims to address this gap in the literature.

The primary objective of this research is to determine the impact of using the demonstration method in teaching the people, places and environments learning area in social studies on students' academic achievement and attitudes towards the lesson. To achieve this primary goal, the following hypotheses are proposed:

1. H₀: There is no significant difference between the pre-test and post-test scores of the achievement test for the experimental group.
2. H₀: There is no significant difference between the pre-test and post-test scores of the achievement test for the control group.
3. H₀: There is no significant difference between the post-test scores of the achievement test for the experimental and control groups.
4. H₀: There is no significant difference between the pre-test and post-test scores of the social studies attitude scale sub-dimensions for the experimental group.
5. H₀: There is no significant difference between the pre-test and post-test scores of the social studies attitude scale sub-dimensions for the control group.
6. H₀: There is no significant difference between the post-test scores of the social studies attitude scale sub-dimensions for the experimental and control groups.

Methods

Model

In this study, an experimental model was employed. Within this framework, a pre-test and post-test control group quasi-experimental design was used. The experimental design used in the research is presented in Table 1.

Table 1. *Experimental Design of the Study*

Groups	Pre-Tests	Teaching Method	Post-Tests
Control Group	People, Places and Environments Achievement Test Social Studies Attitude Scale	Current Learning Methods	People, Places and Environments Achievement Test Social Studies Attitude Scale
Experimental Group	People, Places and Environments Achievement Test Social Studies Attitude Scale	Demonstration Method	İnsanlar, Yerler ve Çevreler Başarı Testi Sosyal Bilgiler Dersi Tutum Ölçeği

As can be seen from Table 1, the People, Places, and Environments Achievement Test (PPEAT) and the Social Studies Attitude Scale (SSAS) were administered as pre-tests and post-tests to both the experimental and control groups.

Sample

The sample of this study consists of four classes of 5th grade students from a middle school located in the central district of Muş province during the first semester of the 2021-2022 academic year. The study group comprises four operational groups: two experimental groups using the demonstration method in the "People, Places and Environments" learning area of social studies and two control groups applying existing methods. The cluster sampling method, a type of probability sampling, was used to determine the study group. In the experimental group, there were 78 participants, with 37 (47.4%) being female and 41 (52.6%) being male. In the control group, there were 82 participants, with 38 (46.3%) being female and 44 (53.7%) being male.

From this data, it is observed that the gender distributions of students in the experimental and control groups are similar. Therefore, it can be said that the groups are homogeneous in terms of the gender variable.

Research Process

To conduct the implementation at the middle school in Muş province, the necessary permissions were obtained from the Muş Provincial Directorate of National Education. The parents of the students in the experimental group filled out and signed informed consent forms. To determine the social, economic, and cultural levels of the students in the experimental and control groups and to check the equivalence of the groups, the students were asked to complete a personal information form.

The lessons for students in the experimental group were conducted in the context of the fundamental principles, techniques, and activities of the demonstration method. The implementation was carried out over a period of six weeks (18 class hours). In the experimental group, techniques and activities such as demonstrations, dramatizations and educational games (e.g., puzzles, riddles) were used. Educational materials, visuals and models were utilized to make the lessons more understandable and concrete. The People, Places and Environments Achievement Test (PPEAT) and the Social Studies Attitude Scale (SSAS) were administered as pre-tests and post-tests both before and after the implementation to the students in the experimental group.

During the implementation period (six weeks, 18 class hours), the lessons were conducted in the classrooms of the control groups. The physical conditions of the classrooms for both the experimental and control groups were identical. No intervention was made to the students in the control group during the implementation process. The lessons for the control group were conducted according to the existing curriculum. The PPEAT and SSAS were administered as pre-tests and post-tests both before and after the implementation to the students in the control group.

Data Collection Tools

In this study, the People, Places and Environments Achievement Test (PPEAT) developed by the researcher and the Social Studies Attitude Scale (SSAS) developed by Gömleksiz and Ülkü Kan (2013) were used as data collection tools.

People, Places and Environments Achievement Test

The achievement test was developed specifically for this research. Before developing the PPEAT, the relevant learning area and its associated achievements were examined in detail. Subsequently, a test consisting of 40 multiple-choice questions was created. The clarity, expression style, appropriateness for student level, and scope of the test were reviewed by a total of 12 experts, including three faculty members from the field of social studies education, four doctoral students, one Turkish language teacher, and four social studies teachers. Based on the feedback and suggestions of the experts, three questions deemed to have content or structural errors were removed from the draft version of the PPEAT. Thus, following the experts' opinions, suggestions, and overall evaluations, the PPEAT was finalized with a total of 37 questions.

The 37-item achievement test was piloted with 404 5th grade students attending various middle schools in Muş province during the second semester of the 2020-2021 academic year.

Item analyses of the PPEAT were conducted using the Test Analysis Program (TAP) and evaluated based on item difficulty and discrimination indices. As a result of the analyses, items 2, 6 and 27 were found to be unsuitable and removed from the test, resulting in a final version of the PPEAT with 34 items. The reliability of the test was determined by calculating the KR-20 value, which was found to be 0.84, indicating a high level of reliability.

Attitude Scale

To determine the attitudes of 5th grade students towards the social studies course before and after the implementation at a middle school in Muş, the SSAS was used. This scale consists of 29 items measuring

14 positive and 15 negative attitudes across 5 sub-dimensions. The validity of the scale was tested using factor analysis, with a KMO value of 0.96 and a significant Bartlett's test result, indicating a robust structure. For reliability, the Cronbach Alpha coefficient was determined to be 0.93, indicating high internal consistency. Additionally, the scale's consistency over time was verified using the test-retest method. The scale is supported by expert opinions and item analyses, suggesting that it is a comprehensive and reliable measurement tool (Gömleksiz & Ülkü Kan, 2013).

Data Analysis

The data collected during the study were analyzed using the SPSS program. To compare the mean scores of pre-tests and post-tests for both the experimental and control groups, a two-factor analysis of variance for repeated measures was initially planned. However, due to significant differences in covariance among measurement groups as indicated by Box's Test of Equality of Covariance Matrices, it was deemed inappropriate to conduct the two-factor analysis of variance for repeated measures. Therefore, to compare the mean scores of the pre-tests and post-tests for the experimental and control groups, parametric tests including paired samples t-test and One-Way Analysis of Variance (ANOVA) were used.

To ensure the appropriateness of the analysis methods, normality tests were conducted to check if the data followed a normal distribution. Kolmogorov-Smirnov (K-S) and Shapiro-Wilk (S-W) normality tests were performed, and it was determined that the data were normally distributed. Consequently, parametric analysis methods were used for both the pre-tests and post-tests of the achievement test and the attitude scale. In this context, paired samples t-test and One-Way ANOVA were applied to the achievement test and attitude scale.

In the interpretation of the pre-test and post-test results for the achievement test and attitude scale, arithmetic means, standard deviations, percentages, frequencies, and effect sizes (d and η^2) were calculated.

Results

Results Related to the First Hypothesis

This section examines whether there is a significant difference between the pre-test and post-test scores of the students in the experimental groups. The normality of the pre-test and post-test scores for the students in the Experimental Group 1 (5-E) and Experimental Group 2 (5-H) was assessed using Kolmogorov-Smirnov (K-S) and Shapiro-Wilk (S-W) tests, as well as skewness and kurtosis values. It was determined that the data followed a normal distribution. To determine if there was a statistically significant difference between the pre-test and post-test mean scores of the experimental groups on the People, Places and Environments Achievement Test (PPEAT), paired samples t-tests were conducted. The results for Experimental Group 1 (5-E) are presented in Table 2.

Table 2. Results of the Paired Samples T-Test for Pre-Test and Post-Test Scores of Experimental Group 1 (5-E)

Tests	Groups	N	\bar{X}	SS	sd	t	p	d
Pre-Test	Experimental 1 (5-E)	38	45,43	16,53	37	-17,01	.000	2.81
Post-Test	Experimental 1 (5-E)	38	83,12	9,24				

Table 2 shows that the paired samples t-test results for Experimental Group 1 (5-E) indicate a significant difference between the pre-test mean score ($\bar{X} = 45.43$) and the post-test mean score ($\bar{X} = 83.12$), favoring the post-test ($t_{37} = -17.01$, $p < .05$). Given this significant difference, the effect size (Cohen's d) for the pre-test and post-test scores was examined, revealing a large effect size. Consequently, it can be stated that the demonstration method implemented in Experimental Group 1 (5-E) yielded effective results. The paired samples t-test results for Experimental Group 2 (5-H) are provided in Table 3.

Table 3. Results of the Paired Samples T-Test for Pre-Test and Post-Test Scores of Experimental Group 2 (5-H)

Tests	Groups	N	\bar{X}	SS	sd	t	p	d
Pre-Test	Experimental 2 (5-H)	40	39,92	13,93	39	-20.76	.000	3.75
Post-Test	Experimental 2 (5-H)	40	82,13	7,72				

Table 3 shows that the paired samples t-test results for Experimental Group 2 (5-H) indicate a significant difference between the pre-test mean score ($\bar{X} = 39.92$) and the post-test mean score ($\bar{X} = 82.13$), favoring the post-test ($t_{39} = -20.76, p < .05$). Given this significant difference, the effect size (Cohen's d) for the pre-test and post-test scores was examined, revealing a large effect size. These results suggest that the demonstration method implemented in Experimental Group 2 (5-H) was highly effective.

Results Related to the Second Hypothesis

This section examines whether there is a significant difference between the pre-test and post-test scores of the control groups. The normal distribution of the pre-test and post-test scores for students in Control Group 1 (5-A) and Control Group 2 (5-D) was assessed using K-S and S-W tests, as well as skewness and kurtosis values and it was found that these scores follow a normal distribution. To determine if there is a statistically significant difference between the pre-test and post-test mean scores of the control groups, paired samples t-tests were conducted. The results for Control Group 1 (5-A) are presented in Table 4.

Table 4. Results of the Paired Samples t-Test for Control Group 1 (5-A) Pre-Test and Post-Test Scores

Tests	Groups	N	\bar{X}	SS	sd	t	p	d
Pre-Test	Control 1 (5-A)	41	45,76	14,76	40	-8.69	.000	0.89
Post-Test	Control 1 (5-A)	41	59,11	14,95				

As seen in Table 4, the paired samples t-test results for Control Group 1 (5-A) indicate a significant difference between the pre-test ($\bar{X} = 45.76$) and post-test scores ($\bar{X} = 59.11$), favoring the post-test ($t_{40} = -8.69, p < .05$). Given the significant result, the effect size (Cohen's d) for the difference between pre-test and post-test scores was examined, revealing a large effect size. Consequently, it can be concluded that while the existing teaching methods in Control Group 1 (5-A) were not as effective as the demonstration method used in the experimental groups, they still significantly improved students' academic success. The paired samples t-test results for Control Group 2 (5-D) are presented in Table 5.

Table 5. Results of the Paired Samples t-Test for Control Group 2 (5-D) Pre-Test and Post-Test Scores

Tests	Groups	N	\bar{X}	SS	sd	t	p	d
Pre-Test	Control 2 (5-D)	41	39,02	12,59	40	-12.11	.000	1.52
Post-Test	Control 2 (5-D)	41	56,59	10,33				

Table 5 shows that the paired samples t-test results for Control Group 2 (5-D) reveal a significant difference between the pre-test ($\bar{X} = 39.02$) and post-test scores ($\bar{X} = 56.59$), with a significant difference favoring the post-test ($t_{40} = -12.11, p < .05$). The effect size (Cohen's d) was found to be large, indicating a substantial effect. Therefore, it can be concluded that although the existing teaching methods in Control Group 2 (5-D) were not as effective as the demonstration method applied in the experimental groups, they still led to a significant improvement in students' academic performance.

Results Related to the Third Hypothesis

This section investigates whether there is a significant difference in the post-test scores of the achievement test between the experimental and control groups. The normal distribution of the post-test

scores for students in both the experimental and control groups was assessed using K-S and S-W tests, as well as skewness and kurtosis values, confirming that the data follows a normal distribution. Levene's test showed that there was no significant difference in the variances of the post-test scores between the experimental and control groups. Subsequently, a One-Way Analysis of Variance (ANOVA) was conducted to determine if there were significant differences in the achievement test post-test scores between the experimental and control groups. The results of the ANOVA are presented in Table 6.

Table 6. *Results of One-Way ANOVA Comparing Post-Test Achievement Scores of Experimental and Control Groups*

Groups	N	\bar{X}	SS	sd	F	p	η^2
Experiment 1 (5-E)	38	83,12	9,24				
Experiment 2 (5-H)	40	82,13	7,72	159	68.583	.000	1.416
Control 1 (5-A)	41	59,11	14,95				
Control 2 (5-D)	41	56,59	10,33				

Table 6 reveals that the One-Way Analysis of Variance (ANOVA) results indicate a significant statistical difference between the post-test scores of the experimental and control groups. Specifically, the post-test scores of Experiment 1 (5-E) ($\bar{X} = 83.12$) and Experiment 2 (5-H) ($\bar{X} = 82.13$) were significantly higher compared to the post-test scores of Control 1 (5-A) ($\bar{X} = 59.11$) and Control 2 (5-D) ($\bar{X} = 56.59$) ($F_{159} = 68.583, p < .05$). The effect size (η^2) was calculated, showing a substantial difference between the post-test scores of the experimental and control groups.

Fourth Hypothesis Results

In this section, it was examined whether there were statistically significant differences between the pre-test and post-test scores of the sub-dimensions of the Attitude Scale towards Social Studies (SSAS) namely liking, utility, interest, desire, and confidence – for students in the experimental groups. The normal distribution of the pre-test and post-test scores for the sub-dimensions of SBDTÖ in the experimental groups was assessed using Kolmogorov-Smirnov (K-S) and Shapiro-Wilk (S-W) tests, as well as skewness and kurtosis values. It was determined that the data followed a normal distribution.

To determine if there were statistically significant differences between the pre-test and post-test mean scores of the sub-dimensions of SSAS, paired-samples t-tests were conducted. The t-test results indicated significant differences ($p < .05$) in favor of the post-test for all sub-dimensions. Following this, the effect size (Cohen's d) for the differences between the pre-test and post-test scores was calculated for the Experiment 1 (5-E) group. The effect sizes for the sub-dimensions of SSAS in the Experiment 1 (5-E) group were as follows: liking Cohen's d = 2.59, utility Cohen's d = 2.06, interest Cohen's d = 2.05, desire Cohen's d = 1.55, and confidence Cohen's d = 2.36. These results indicate that the effect sizes for all sub-dimensions of SSAS were very large. Based on these results, it can be concluded that the demonstration method and activities implemented in the Experiment 1 (5-E) group significantly and positively improved students' attitudes towards the subject.

For the Experiment 2 (5-H) group, the paired-samples t-test results revealed statistically significant differences ($p < .05$) in favor of the post-test for all sub-dimensions of SSAS. The effect sizes for the sub-dimensions of SSAS in the Experiment 2 (5-H) group were as follows: liking Cohen's d = 2.09, utility Cohen's d = 2.08, interest Cohen's d = 2.11, desire Cohen's d = 1.66, and confidence Cohen's d = 2.50. These results also indicated that the effect sizes for all sub-dimensions of SSAS were very large. Therefore, it can be concluded that the demonstration method and activities conducted in the Experiment 2 (5-H) group significantly and positively improved students' attitudes towards the subject.

Fifth Hypothesis Results

This section examines whether there were statistically significant differences between the pre-test and post-test scores for the sub-dimensions of the Attitude Scale towards Social Studies (SSAS) – namely liking, utility, interest, desire and confidence – for students in the control groups. The normal distribution

of the pre-test and post-test scores for the sub-dimensions of SSAS in the control groups was assessed using Kolmogorov-Smirnov (K-S) and Shapiro-Wilk (S-W) tests, as well as skewness and kurtosis values. It was determined that the data followed a normal distribution.

To determine if there were statistically significant differences between the pre-test and post-test mean scores of the sub-dimensions of SSAS, paired-samples t-tests were conducted. The t-test results indicated significant differences ($p < .05$) in favor of the post-test for all sub-dimensions. For the Control 1 (5-A) group, the effect size (Cohen's d) for the differences between the pre-test and post-test scores was calculated. The effect sizes for the sub-dimensions of SSAS in the Control 1 (5-A) group were as follows: liking Cohen's $d = .38$, utility Cohen's $d = .18$, interest Cohen's $d = .28$, desire Cohen's $d = .25$, and confidence Cohen's $d = .34$. In this context, the effect size for the utility sub-dimension in the Control 1 (5-A) group was small, while all other sub-dimensions showed a moderate effect size. Based on these results, it can be concluded that the attitudes of the experimental groups, which were taught using the demonstration method and activities, were higher and had a more positive and significant impact compared to the control groups taught with the existing instructional methods.

For the Control 2 (5-D) group, the paired-samples t-test results also revealed significant differences ($p < .05$) in favor of the post-test for all sub-dimensions of SSAS. The effect sizes for the sub-dimensions of SSAS in the Control 2 (5-D) group were as follows: liking Cohen's $d = .38$, utility Cohen's $d = .25$, interest Cohen's $d = .23$, desire Cohen's $d = .17$, and confidence Cohen's $d = .28$. The effect size for the desire sub-dimension in the Control 2 (5-D) group was small, while all other sub-dimensions showed a moderate effect size. Based on these results, it can be concluded that the attitudes of the experimental groups, which were taught using the demonstration method and activities, were significantly higher and had a more positive and substantial impact compared to the control groups taught with the existing instructional methods.

Sixth Hypothesis Results

This section examines whether there are statistically significant differences between the mean scores of the sub-dimensions of the Attitude Scale towards Social Studies (SSAS) – namely liking, utility, interest, desire and confidence – obtained from the post-test for students in the experimental and control groups. The normal distribution of the post-test scores for the sub-dimensions of SSAS in the experimental and control groups was assessed using Kolmogorov-Smirnov (K-S) and Shapiro-Wilk (S-W) tests, as well as skewness and kurtosis values. It was determined that the data followed a normal distribution.

Levene's test revealed no statistically significant difference in the variances of the post-test scores between the experimental and control groups. Subsequently, a One-Way Analysis of Variance (ANOVA) was conducted to determine whether there were statistically significant differences between the mean post-test scores of the sub-dimensions of SSAS for the experimental and control groups.

The results indicated statistically significant differences in favor of the experimental groups across all sub-dimensions of SSAS. Upon finding significant differences, the effect sizes (η^2) for the post-test scores between the experimental and control groups were calculated. The effect sizes were as follows: for the liking sub-dimension ($\eta^2 = .472$), for the utility sub-dimension ($\eta^2 = .382$), for the interest sub-dimension ($\eta^2 = .453$), for the desire sub-dimension ($\eta^2 = .333$), and for the confidence sub-dimension ($\eta^2 = .509$). These effect sizes indicate a high level of difference between the post-test scores of the experimental and control groups.

Discussion and Recommendations

A statistically significant difference was found between the pre-test and post-test mean scores of the experimental group in favor of the post-test. Therefore, it can be said that the demonstration method used in the experimental group yielded significantly effective results in terms of academic success. The experimental group's scores showed nearly a two-fold increase between the pre-test and post-test. These findings reject the null hypothesis ($1.H_0$) stating, "There is no significant difference between the pretest and posttest scores of the experimental group on the achievement test" and support the opposite

hypothesis. A statistically significant difference was also found between the pre-test and post-test mean scores of the control group in favor of the post-test. As a result, it was observed that the social studies textbook and activities used in the control group significantly increased the students' academic success. These findings reject the null hypothesis ($2.H_0$) stating, "There is no significant difference between the pretest and posttest scores of the control group on the achievement test" and support the opposite hypothesis. A statistically significant difference was found between the post-test scores of the experimental and control groups in favor of the experimental group. Consequently, it can be said that the social studies lessons conducted with the demonstration method and activities in the experimental group were more effective in terms of academic success compared to the social studies lessons conducted with the textbook and activities in the control group. These findings reject the null hypothesis ($3.H_0$) stating, "There is no significant difference between the posttest scores of the experimental and control groups on the achievement test" and support the opposite hypothesis.

Numerous studies, both domestically and internationally, confirm the positive impact of the demonstration method on academic success. Domestic studies can be summarized as follows: Uyanık (2006), Demiralp (2006) and İplikçi (2006) examined the use of the demonstration method in geography lessons; Aydın (2016), Erdoğan (2010), Gedik (2001) and Azizoğlu (2004) explored its use in science and chemistry lessons; Göğebakan (2008) investigated its application in art history teaching; Tosun (2003) looked at its use in physical education; and Gülcan (2010), Sever (2011), Çelikçi (2000), Bal İncebacak (2017), Hacıoğlu (1989) and Yavuz (2005) studied its effects on various concepts and subjects. All these studies found that the demonstration method positively affected students' academic success.

International studies also support the positive impact of the demonstration method on academic success. Ramsey et al. (2000), Basheer et al. (2016), Hidayat (2020), Soe and Nyunt (2018) and Sola and Ojo (2007) examined its use in physics, chemistry, and biology lessons; Thahir et al. (2019) and Ramadhan and Surya (2017) investigated its application in mathematics; Daluba (2013) explored its use in agricultural sciences; Muhammad et al. (2016) looked at its effects on economics concepts; Vijayakumari and Umashree (2016) studied its impact on developing ecocentric attitudes; Inuwa et al. (2018) assessed its influence on financial accounting success; Ichsan and Mulyani (2018) investigated its effects on recycling waste with low motor skills; El-Sayed et al. (2017) examined its use in partograph skills; Wahyuni (2016) looked at its impact on speaking skills; Idris (2019) studied its effects on using electrical materials; Zulfahmi (2019) explored its impact on basic movement dance skills; and Saragih (2019) examined its use in citizenship education. These international studies also found significant positive effects of the demonstration method on students' academic success and various knowledge and skills.

In conclusion, the findings of this study, which investigated the use of the demonstration method in social studies and its impact on academic success, are consistent with the results of various studies conducted both domestically and internationally across different fields. These studies collectively support the positive impact of the demonstration method on academic achievement.

Another subproblem of this research is to examine the impact of the demonstration method on students' attitudes towards the lesson.

A significant difference was observed in favor of the post-test scores across all sub-dimensions of the Attitude Scale towards Social Studies (SSAS) in the experimental group. Based on these results, it can be said that the demonstration method and its applications used with the experimental group have significantly and positively improved the students' attitudes towards the lesson. These findings reject the null hypothesis ($4.H_0$) stating, "There is no significant difference between the pretest and posttest scores of the experimental group on the sub-dimensions of the social studies course attitude scale" and support the opposite hypothesis.

A significant difference was also observed in favor of the post-test scores across all sub-dimensions of the SSAS in the control group. Based on these results, it can be said that the attitudes towards social studies in the control group, where the lesson was taught using the textbook and activities, were higher and had a more positive and significant effect compared to the experimental group. These findings reject

the null hypothesis ($5.H_0$) stating, "There is no significant difference between the pretest and posttest scores of the control group on the sub-dimensions of the social studies course attitude scale" and support the opposite hypothesis.

A statistically significant difference was found in favor of the experimental group across all sub-dimensions of the SSAS between the experimental and control groups. Based on these results, it can be expressed that the social studies lesson taught with the demonstration method and activities in the experimental group was more effective in terms of students' attitudes towards the lesson compared to the social studies lesson taught with the textbook and activities in the control group. These findings reject the null hypothesis ($6.H_0$) stating, "There is no significant difference between the posttest scores of the experimental and control groups on the sub-dimensions of the social studies course attitude scale" and support the opposite hypothesis.

While there are numerous studies both nationally and internationally indicating that the demonstration method positively impacts academic achievement, studies focusing on the effect of this method on students' attitudes towards the lesson are relatively limited. Literature review reveals some studies that investigate the impact of the demonstration method on students' attitudes towards the lesson. These studies include those by Gedik (2001), Yavuz (2005) and Basheer et al. (2016). This research has found that demonstration-based activities positively impact both students' academic achievements and their attitudes towards the lesson. The findings of this study, which explored the use of the demonstration method in social studies and its impact on students' academic achievements and attitudes towards the lesson, align with the results of the mentioned studies. However, a study by Azizoğlu (2004) found no significant effect of the demonstration method on attitudes, which contradicts the findings of this research.

While some studies examining the effect of the demonstration method or visual materials on students' attitudes towards the lesson have found positive and significant effects, others have found no significant or positive differences. One possible reason for these discrepancies between studies could be the different approaches in implementations and by practitioners.

Based on the results obtained from this study, the following recommendations can be made:

- ✓ It has been determined that the demonstration method and activities increase students' academic achievements and positively develop their attitudes towards the lesson. Therefore, it is recommended to use the demonstration method and activities in social studies lessons.
- ✓ It is recommended that educational materials and various tools prepared for the demonstration method be of a size that all students can easily see and positioned so that all students can comfortably view them during presentations.
- ✓ Instead of maintaining a purely teacher-centered approach, it is recommended to conduct activities that engage students and increase teacher-student and student-student interactions.
- ✓ This research is a quasi-experimental study involving experimental and control groups. The study compared lessons taught using the demonstration method and activities with those taught using the existing teaching program. Other researchers could compare the demonstration method with other teaching methods. This way, the effectiveness of different teaching methods can be compared.
- ✓ This research examined the impact of the demonstration method on students' academic achievements and attitudes towards the lesson. Future research could also explore the impact of the demonstration method on retention, critical thinking, and creative problem-solving skills.

References

- Ata, B. (2015). Social studies curriculum. C. Öztürk (Editor). *Social studies teaching, democratic citizenship education* (4th Edition) (s.33-47) in. Ankara: Pegem Akademi.
- Aydın, B. (2016). *The effect of the demonstration method enriched with experiments on the success of primary school 7th grade students in the electrical energy unit* (Unpublished Master's Thesis). Erciyes University Institute of Educational Sciences, Kayseri.
- Azizoğlu, N. (2004). *Conceptual change oriented instruction and students' misconceptions in gases* (Unpublished Doctoral Dissertation), Middle East Technical University, Ankara.
- Bal İncebacak, B. (2017). Comparison of stories written using drama and demonstration methods. *Journal of International Social Research*, 10(49), 408-415.
- Basheer, A., Hugerat, M., Kortam, N. & Hofstein, A. (2016). The effectiveness of teachers' use of demonstrations for enhancing students' understanding of and attitudes to learning the oxidation-reduction concept. *Eurasia Journal of Mathematics, Science and Technology Education*, 13(3), 555-570.
- Baykara Pehlivan, K. (2008). A study on the socio-cultural characteristics of classroom teacher candidates and their attitudes towards the teaching profession. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(2).
- Çelikçi, S. (2000). *Examining the effectiveness of the demonstration method in improving the reading comprehension skills of 3rd grade primary school students*. (Unpublished Master's Thesis). Institute of Educational Sciences, Marmara University, Istanbul.
- Daluba, N. E. (2013). Effect of demonstration method of teaching on students' achievement in agricultural science. *World Journal of Education*, 3(6), 1-7.
- Deese, W. C., Ramsey, L. L., Walczyk, J. & Eddy, D. (2000) Using demonstration assessments to improve learning. *Journal of Chemical Education*, 77(11), 1511- 1516.
- Demiralp, N. (2006). *Improving map and globe usage skills by using the demonstration method in geography teaching* (Unpublished Doctoral Thesis). Institute of Educational Sciences, Gazi University, Ankara.
- Doğanay, A. (2005). Social studies teaching. C. Öztürk and D. Dilek (Editor). *Teaching life sciences and social studies* (s.17-52) in. Ankara: Pegem Akademi.
- Eilks, I., Prins, G. T. & Lazarowitz, R. (2013). How to organize the classroom in student – active mode. In I. Eikles and A. Hofstein (eds.). *Teaching chemistry – A study book* (pp. 183-212). Rotterdam: Sense.
- El-Sayed, H. E. S. M., Elmashad, H. A. M. & Ibrahim, A. A. W. (2017). The effectiveness of utilizing video-assisted and lecture cum demonstration method on the nursing students' knowledge and skills in using partograph. *IOSR Journal of Nursing and Health Science*, 6(5), 61-70.
- Erden, M. (1997). *Social studies teaching*. Ankara: Alkim Yayınevi.
- Erdoğan, M. (2010). *The effects of group and demonstration experiment techniques on students' science process skills, achievement and retention levels* (Unpublished Master's Thesis). Institute of Educational Sciences, Selçuk University, Konya.
- Erkan, S. (2004). A study on teachers' attitudes towards computers. *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(12), 141-145.
- Erkuş, A., Sanlı, N., Bağlı, M. T. & Güven, K. (2000). Developing an attitude scale towards teaching. *Eğitim ve Bilim*, 25(116), 27-33.
- Furo, R. J., Abdullahi, Y. & Badgal, B. E. (2014). Effects of demonstration and lecture methods of teaching apiculture on achievement of agricultural students in Adamawa State University, Nigeria. *Scientific Papers Series-Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development*, 14(2), 173-178.
- Gedik, E. (2001). *The effect of the demonstration method based on conceptual change approach on understanding the subject of electrochemistry* (Unpublished Master's Thesis). Institute of Science, Middle East Technical University, Ankara.

- Gögebakan, Y. (2008). Comparison of the demonstration method and the travel observation method in art history teaching in terms of permanence of knowledge. The example of the old Malatya Ulu Mosque. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28 (2), 197-221.
- Gömleksiz, M. N. & Kan, A. Ü. (2013). Validity and reliability study of the social studies course attitude scale. *Firat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 23(2), 139-148.
- Gülcan, F. (2010). *Deyim öğretiminde gösteri tekniğinin etkililiği* (Unpublished Master's Thesis). Institute of Social Sciences, Sakarya University, Sakarya.
- Hacıoğlu, E. (1989). *Comparison of the effectiveness of the demonstration method and work and process sheets in teaching* (Unpublished Master's Thesis). Institute of Social Sciences, Anadolu University, Eskişehir.
- Hidayat, H. (2020). Application of cooperative learning model through visual video with demonstration method in microbiology course. In *AIP Conference Proceedings*. AIP Publishing LLC.
- Ichsan, I. Z. & Mulyani, S. W. W. (2018). Improving students' motoric skills through demonstration method in recycling plastic waste. *JPBI (Jurnal Pendidikan Biologi Indonesia)*, 4(2), 189-194.
- Idris, I. (2019). Meningkatkan Prestasi Belajar Siswa Menggunakan Metode Demonstrasi Pada Materi Listrik. *Jurnal Penelitian dan Pengkajian Ilmu Pendidikan: e-Saintika*, 2(2), 84-90.
- Inuwa, U., Abdullah, Z. & Hassan, H. (2018). A mixed-method study of the effect of the demonstration method on students' achievement in financial accounting. *International Journal of Instruction*, 11(4), 577-592.
- İplikçi, E. (2006). *Teaching the 'round earth' unit in the geography program using the brainstorming technique and demonstration method (High School 1st Grade course example)* (Unpublished Master's Thesis). Institute of Educational Sciences, Ankara University, Ankara.
- Muhammad, A. U., Bala, D. & Ladu, K. M. (2016). Effectiveness of demonstration and lecture methods in learning concept in economics among secondary school students in Borno State, Nigeria. *Journal of Education and Practice*, 7(12), 51-59.
- Ramadhan, N. & Surya, E. (2017). The implementation of demonstration method to increase students' ability in operating multiple numbers by using concrete object. *International Journal of Sciences: Basic and Applied Research (IJSBAR)*, 34(02), 62-68.
- Ramsey, L. L., Walczyk, J., Deese, W. C. & Eddy, D. (2000). Using demonstration assessments to improve learning. *Journal of Chemical Education*, 77(11), 1511.
- Safran, M. (2008). A perspective on social studies teaching. B. Tay and A. Öcal (Editor). *Teaching social studies with special teaching methods* (s. 1-19) in. Ankara: Pegem yayıncılık.
- Saragih, S. (2019). Efektivitas metode demonstrasi dengan metode diskusi terhadap hasil belajar pendidikan kewarganegaraan kelas x sma negeri 1 pematangsiantar. *Bahastra: Jurnal Pendidikan Bahasa dan Sastra Indonesia*, 3(2), 289-294.
- Sever, R., Aydın, M. & Koçoğlu, E. (2018). *Social studies education with alternative approaches*. Ankara: Pegem yayıncılık.
- Sever, S. (2011). *The effectiveness of presenting experimental activities designed for inquiry-based teaching of scientific concepts through video and demonstration methods* (Unpublished Master's Thesis). Institute of Science, Muğla University, Muğla.
- Soe, M. S. & Nyunt, S. S. (2018). A study of the effectiveness of demonstration method on grade nine students' achievement in physics *Journal of the Myanmar Academy of Arts and Science*, 16, 361-384.
- Sola, A. O. & Ojo, O. E. (2007). Effects of project, inquiry and lecture-demonstration teaching methods on senior secondary students' achievement in separation of mixtures practical test. *Educational Research and Reviews*, 2(6), 124-132.
- Sönmez, V. (2005). *Life and social studies teaching and teacher's guide*. Ankara: Anı yayıncılık.
- Sözer, E. (1998). The place and importance of social sciences within the scope of social sciences. G. Can (Editor). *Social studies teaching* (s. 3-13) in. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.
- Tay, B., Durmaz, F. Z. & Şanal, M. (2013). Students' views on values and values education within the scope of social studies course. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(1), 67-93.
- Thahir, A., Mawarni, A. & Palupi, R. (2019). The effectiveness of demonstration methods assisting multiplication board tools for understanding mathematical concept in Bandar Lampung. *Journal for the Education of Gifted Young Scientists*, 7(2), 353-362.

- Tosun, V. (2003). *Primary schools II. comparison of the demonstration method and exercise methods used in teaching physical education lessons to grade 1 students*. (Unpublished Master's Thesis). Institute of Social Sciences, Muğla University, Muğla.
- Uyanık, S. (2006). *Teaching karst topography concepts by demonstration method* (Unpublished Master's Thesis). Institute of Educational Sciences, Gazi University, Ankara.
- Vijayakumari, S. N. & Umashree, D. K. (2016). Effectiveness of cooperative learning and lecture demonstration method on developing ecocentric attitude among secondary school students. *i-Manager's Journal on School Educational Technology*, 12(3), 44-53.
- Wahyuni, S. (2016). The effectiveness of demonstration method through audio visual media to the students' speaking ability. *Mandar Social Science Journal*, 1(1), 40-54.
- Yavuz, A. (2005). *Effectiveness of conceptual change instruction accompanied with demonstrations and computer assisted concept mapping on students' understanding of matter concepts* (Unpublished Doctoral Dissertation), Middle East Technical University, Ankara.
- Zulfahmi, M. N., Haryono, H. & Hartono, H. (2019). Basic movement dancing skills of 5-6 years old children through dance and sing theme based learning with demonstration method. *Journal of Primary Education*, 8(1), 30-36.

*This study was conducted with the approval decision taken at the meeting dated 27.01.2021 and numbered E-97132852-100-8724 by the Social and Human Sciences Research Ethics Committee of Fırat University Rectorship.

*The authors declare that they have contributed equally to this article.

Sosyal Bilgiler Dersinin Gösteri Yöntemi ile İşlenmesinin Ders Başarısına ve Derse Yönelik Tutuma Etkisi¹

Murat SALUR² Zafer ÇAKMAK³

Makale Hakkında

Gönderim Tarihi: 20.09.2022
Kabul Tarihi: 22.03.2024
Yayın Tarihi: 01.10.2024

Anahtar Kelimeler

Sosyal Bilgiler
Gösteri Yöntemi
Akademik Başarı
Tutum

Özet

Bu araştırmanın amacı, sosyal bilgiler dersi insanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanında gösteri yönteminin kullanılmasının ders başarısı ve derse yönelik tutum üzerindeki etkisini belirlemektir. Bu araştırmanın örneklemini 2021-2022 eğitim-öğretim yılının birinci döneminde, Muş ili merkezinde yer alan bir ortaokulda öğrenim hayatına devam eden 5. sınıf düzeyindeki dört şubeden oluşmaktadır. Bu çalışma nicel araştırma yöntemiyle yürütülmüştür. Araştırma deneme modelinde olup araştırmada ön ve son test kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak; “İnsanlar, Yerler ve Çevreler Başarı Testi” ile “Sosyal Bilgiler Dersi Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Başarı testi ve tutum ölçeğine yönelik olarak parametrik testlerden ilişkili gruplar için t testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Bu araştırmanın sonuçları kapsamında; gösteri yönteminin sosyal bilgiler dersinde öğrencilerin ders başarısını önemli ölçüde artırdığı ve derse yönelik tutum üzerinde olumlu etki oluşturduğu saptanmıştır.

Atf için:

Salur, M. ve Çakmak, Z. (2024). Sosyal Bilgiler Dersinin Gösteri Yöntemi ile İşlenmesinin Ders Başarısına ve Derse Yönelik Tutuma Etkisi. *MSKU Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2), 156-181. DOI: 10.21666/muefd.1174195

Sosyal bilgiler dersi Türkiye’de ilköğretim düzeyinde okutulan bir çalışma alanıdır. Bu dersin temel hedefi ise etkin, aktif veya nitelikli ön eklerle tanımlanan bireyler yetiştirmektir (Sever vd., 2018). Sönmez (2005) sosyal bilgileri, toplumsal gerçekle kanıtlanmaya dayalı bağ kurma süreci ve bunun nihayetinde ulaşılan dirik bilgiler şeklinde tanımlamaktadır. Doğanay (2005) sosyal bilgileri, sosyal ve beşerî bilimlerin içerik ve yöntemlerinden istifade ederek bunları öğrencilerin demokratik değerler kazanmasını ve nitelikli vatandaş olarak yetişmesini sağlayan bir çalışma alanı olarak ifade etmektedir. Sözer’e (1998) göre sosyal bilgiler, pek çok alandaki çalışmalardan elde edilen bulguları disiplinler arası bir anlayışla seçip yoğurarak oluşturulmuş bilgileri içinde bütünleştiren ve öğrencilerin küresel algılama özelliğine uygun duruma getirilmiş ilköğretim düzeyindeki bir derstir. Safran (2008) sosyal bilgilerin, çok sayıda disiplinden elde edilen bilgileri çocukların seviyesine uygun hale getirerek oluşturulmuş bir müfredat programı olduğunu vurgulamıştır. Erden (1997) sosyal bilgilerin, iyi ve sorumlu vatandaş yetiştirmeyi ve öğrencilere yaşamla ilgili temel bilgi, beceri, tutum ve değer kazandırmayı temele alan bir çalışma alanı olduğunu ifade etmiştir. Tay vd., (2013) ise sosyal bilgilerin, küreselleşen bir dünyada demokratik bir toplumun vatandaşlarının; etkili kararlar almasını, kamu yararını gözetmesini ve çağdaş yaşamının temel gereklerini yerine getirecek bilgi ve beceriye sahip olmasını kolaylaştıran bir ders olduğunu vurgulamıştır. İlgili literatür bağlamında sosyal bilgileri ve amaçlarını kısaca ifade ettikten sonra bu çalışmanın bir diğer konusu olan gösteri yöntemi ve bunun sosyal bilgiler dersindeki yerine ilişkin detaylı bilgiler aşağıda ifade edilmiştir.

Genel olarak gösterme ve sergileme esasına dayanan gösteri yöntemi; konunun, kavramın, olayın veya dersin içeriğine uygun olarak birtakım materyaller kullanılarak ve çeşitli etkinlikler tasarlanarak öğretimin yapılmasını kapsayan bir yöntemdir. Bu yöntemde, öğrencilerin öğrenme-öğretme sürecinde bir beceriyi, konuyu ya da kavramı daha kolay bir şekilde öğrenmeleri amaçlanır ve bu amaç doğrultusunda çeşitli araç-gereçler kullanılır (Ramadhan ve Surya, 2017). Gösteri yöntemi, öğrencilerin derse olan ilgilerini artırmak, motivasyonlarını canlı tutmak ve öğrenme ortamda öğrencileri aktif kılmak için pek çok pedagojik uygulamalardan ve etkinliklerden biridir. Daha genel bir ifadeyle bu

¹Bu makale birinci yazarın doktora tezinden üretilmiştir.

² Firat Üniversitesi – murat.salur.4949@gmail.com - ORCID: 0000-0002-2569-4788

³ Firat Üniversitesi – zcakmak@firat.edu.tr - ORCID: 0000-0002-0612-814X

yöntem; öğrenmeyi, motivasyonu ve tutumları oldukça geliştirir. Ayrıca gösteri yöntemi; öğrencilerin merak duyguları, akıl yürütme becerileri ve akademik başarıları üzerinde de olumlu etkilere sahiptir (Basheer vd., 2016).

Gösteri yönteminde, öğretmenler, beceri kazandırmak veya belli kavramları, konuları veya olguları aktarmak için çeşitli materyaller ile uygulamalar yaparlar. Ayrıca, öğretmenler, bu uygulamalar esnasında öğrencileri daha aktif hale getirmek ve dersi daha verimli kılmak için öğrenci merkezli ve iş birliğine dayalı etkinlikler de tasarlayabilirler. Bu bağlamda, öğretmenler, gösteri yöntemini kullanarak konu veya kavramı aktardıktan; tekniği veya beceriyi gösterdikten sonra sınıf ortamında öğrenci grupları oluşturup; bu gruplar arasında tartışmalar başlatabilir, birtakım görevler ve projeler verebilir, iş birliğine dayalı çeşitli aktiviteler tasarlayabilirler. Böylece, bu yöntem salt öğretmen merkezli bir yaklaşımdan; öğrencinin aktif olarak derse katıldığı ve öğrenci-öğretmen etkileşiminin en üst seviyeye çıktığı bir yaklaşım haline getirilebilir (Eilks vd., 2013).

Sosyal bilgiler dersi, disiplinlerarası bir yaklaşım sergilemektedir. Pek çok disiplinden, çok sayıda konu alanlarını içerir sosyal bilgiler, bünyesinde; sözel nitelik taşıyan çok sayıda kavramlar, ilkeler ve sosyal bilim temelli bilgiler barındırılmaktadır. Sosyal bilgilerin konu alanları daha ziyade sözel bir içerik taşıması ve bunun bir neticesi olarak düşünsel beceri ağırlıklı bir yapı ön plana çıkması; bu dersi, soyut ve kompleks bilgi yığını haline getirme riskini doğurmaktadır. Bu durum da sosyal bilgiler dersinin, ezber bir ders olarak algılanmasına neden olmaktadır. Nitekim, Ata (2015), sosyal bilgiler dersinin, öğrencilerin gözünde; sıkıcı, ezber gerektiren, sevimsiz, hazmedilmemiş, anlamlandırılmamış ve yetişkinlerin dünyasına ait bilgiler ile dolu bir ders olarak görüldüğünü ifade etmiştir.

Tüm bu açıklamalardan hareketle; sosyal bilgiler dersinin, sıkıcı, monoton, ezberci bir ders görünümünden kurtarılması, yapılandırmacı eğitim anlayışı doğrultusunda yeniden şekillendirilmesi ve öğretmenlerin bunun için uygun öğretim strateji, yöntem ve teknikleri etkili bir şekilde kullanması gerektiği söylenebilir.

Gösteri yöntemi ise etkili öğretim yöntemlerinde biri olarak değerlendirilmektedir. Ayrıca sosyal bilgilerin genel yapısı, kazanımları ve becerileri için de uygun kullanım alanı sunmaktadır. Nitekim, Basheer vd. (2016), Deese vd. (2000) ve Thahir vd. (2019), gösteri yönteminin; dersleri ezber olmaktan çıkarttığını, öğrenme ortamını sıkıcılık ve monotonluktan kurtardığını ve dersleri zengin ve eğlenceli bir hale getirdiğini vurgulamaktadır. Dolayısıyla, etkili bir sosyal bilgiler dersi için gösteri yönteminin önem taşıdığı söylenebilir.

Bu araştırmada, gösteri yönteminin sadece ders başarısı üzerindeki etkisi incelenmedi, aynı zamanda gösteri yönteminin tutum üzerindeki etkisi de incelendi. Öğretimin etkililiği ile ilişkili bir kavram olan tutum; bireylerin başka bireylere, olaylara, objelere veya konulara karşı olumlu ya da olumsuz duyguları şeklinde ifade edilmektedir (Erkan, 2004). Ayrıca tutum; bilişsel, duyuşsal ve davranışsal yönleri de bulunan bir eğilimdir (Baykara Pehlivan, 2008; Erkuş vd., 2000). Öğrencilerin gösteri yöntemine ilişkin tutumları denildiğinde ise bu duruma ilişkin olumlu veya olumsuz düşünceleri kastedilmektedir.

Gösteri yönteminin, ilk ve ortaokul düzeyinde kullanılması, öğrencilerin ders başarısını ve derse yönelik tutumlarını olumlu yönde etkilemektedir; zira somut işlemler döneminde bulunan öğrenciler, soyut ve karmaşık kavramları ve konuları öğrenmekte oldukça zorlanırlar. Dolayısıyla, bu dönemde bulunan öğrencilere yönelik öğretim etkinlikleri somutlaştırılmalı ve onların seviyelerine indirgenmelidir. Bu bağlamda hem etkili öğrenmelerin oluşturulmasında hem de öğrenilen bilgilerin kalıcılı olmasında gösteri yöntemi büyük önem taşır (Furo vd., 2014).

İlgili literatür tarandığında gösteri yöntemi ile ilgili hem yurt içinde (Aydın, 2016; Azizoğlu, 2004; Bal İncebacak, 2017; Çelikçi, 2000; Demiralp, 2006; Erdoğan, 2010; Gedik, 2001; Gögebakan, 2008; Gülcan, 2010; Hacıoğlu, 1989; İplikçi, 2006; Sever, 2011; Tosun, 2003; Uyanık, 2006; Yavuz, 2005) hem de yurt dışında (Basheer vd., 2016; Daluba, 2013; El-Sayed vd., 2017; Hidayat, 2020; Ichsan ve Mulyani, 2018; Idris, 2019; Inuwa vd., 2018; Muhammad vd., 2016; Ramadhan ve Surya, 2017; Ramsey vd., 2000; Saragih, 2019; Soe ve Nyunt, 2018; Sola ve Ojo, 2007; Thahir vd., 2019; Vijayakumari ve Umashree, 2016; Wahyuni, 2016; Zulfahmi vd., 2019) çok sayıda çalışmanın yapıldığı görülmüştür. Gösteri yönteminin etkililiğine rağmen, bu yöntem ile ilgili yapılan çalışmaların daha çok fen bilimleri

alanında yapıldığı görülmektedir. Sosyal bilgiler eğitiminde ise doğrudan gösteri yöntemi kullanılarak yapılan bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu çalışmada ise literatürdeki bu eksikliğin giderilmesi amaçlanmıştır.

Bu araştırmadaki temel amaç, sosyal bilgiler dersinde insanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanının gösteri yöntemi ile işlenmesinin ders başarısı ve derse yönelik tutum üzerindeki etkisini ortaya koymaktır. Bu temel amaç kapsamında aşağıda yer alan hipotezlere yer verilmiştir.

1. H_0 : Deney grubunun, başarı testinin ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir fark yoktur.
2. H_0 : Kontrol grubunun, başarı testinin ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir fark yoktur.
3. H_0 : Deney ve kontrol grubunun, başarı testi son test puanları arasında anlamlı bir fark yoktur.
4. H_0 : Deney grubunun, sosyal bilgiler dersi tutum ölçeği alt boyutlarının ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir fark yoktur.
5. H_0 : Kontrol grubunun, sosyal bilgiler dersi tutum ölçeği alt boyutlarının ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir fark yoktur.
6. H_0 : Deney ve kontrol grubunun, sosyal bilgiler dersi tutum ölçeği alt boyutlarının son test puanları arasında anlamlı bir fark yoktur.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada deneme modeli kullanılmıştır. Bu çerçevede ön test ve son test kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan deneysel desen ise Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. *Araştırmanın Deneysel Deseni*

Gruplar	Ön Testler	Öğretim Yöntemi	Son Testler
Kontrol Grubu	İnsanlar, Yerler ve Çevreler Başarı Testi Sosyal Bilgiler Dersi Tutum Ölçeği	Mevcut Öğrenme Yöntemleri	İnsanlar, Yerler ve Çevreler Başarı Testi Sosyal Bilgiler Dersi Tutum Ölçeği
Deney Grubu	İnsanlar, Yerler ve Çevreler Başarı Testi Sosyal Bilgiler Dersi Tutum Ölçeği	Gösteri Yöntemi	İnsanlar, Yerler ve Çevreler Başarı Testi Sosyal Bilgiler Dersi Tutum Ölçeği

Tablo 1’den de anlaşılacağı üzere İnsanlar, Yerler ve Çevreler Başarı Testi (İYÇBT) ve Sosyal Bilgiler Dersi Tutum Ölçeği (SBDTÖ) deney ve kontrol gruplarında ön test ve son test şeklinde uygulanmıştır.

Örneklem

Bu araştırmanın örneklemini, 2021-2022 eğitim-öğretim yılının birinci döneminde, Muş ili merkezinde bulunan bir ortaokulda öğrenimlerine devam eden 5. sınıf düzeyindeki dört şubeden oluşmaktadır. Araştırmanın çalışma grubu, 5. sınıf düzeyinde sosyal bilgiler dersinde insanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanında, gösteri yönteminin kullanıldığı iki deney grubu ile mevcut uygulamadaki yaklaşımların uygulandığı iki kontrol grubu olarak toplamda dört işlem grubundan oluşmaktadır. Bu araştırmada çalışma grubunun belirlenmesinde olasılığa dayalı örneklem türlerinden biri olan, küme örneklem yöntemi kullanılmıştır. Deney grubunda yer alan katılımcıların cinsiyet dağılımı şu şekildedir: Toplam 78 katılımcının 37’si (%47.4) kız iken, 41’i (%52.6) erkektir. Kontrol grubundaki katılımcıların cinsiyet dağılımı ise şöyledir: Toplam 82 katılımcının 38’i (%46.3) kız iken, 44’ü (%53.7) erkektir. Bu veriden hareketle, deney ve kontrol gruplarında bulunan öğrencilerin cinsiyet dağılımlarının benzer olduğu görülmüştür. Dolayısıyla, grupların cinsiyet değişkeni açısından homojen olduğu söylenebilir.

Araştırma Süreci

Muş ili merkezinde yer alan bir ortaokulda uygulamanın yürütülmesi için, Muş İl Milli Eğitim Müdürlüğünden gerekli olan izinler alınmıştır. Deney grubunda bulunan öğrencilerin velileri, öğrencilerin bilgilendirilmiş gönüllü olur formunu doldurup imzalamışlardır. Deney ve kontrol grubunda bulunan öğrencilerin sosyal, ekonomik ve kültürel düzeylerini tespit etmek ve grupların denkleğini kontrol etmek amacıyla öğrencilerden kişisel bilgi formu doldurmaları istenmiştir.

Deney grubunda yer alan öğrencilere yönelik dersler, gösteri yönteminin temel ilkeleri, teknikleri ve etkinlikleri bağlamında işlenmiştir. Uygulama toplamda altı haftalık (18 ders saati) bir süreyle yürütülmüştür. Deney grubunda; gösteri (demonstrasyon), dramatizasyon ve eğitsel oyunlar (bulmaca, bilmece vb.) gibi teknik ve etkinliklerin yapılmıştır. Derslerin daha anlaşılır ve somut hale getirilmesi için eğitsel materyallerden, görsellerden ve maketlerden yararlanılmıştır. Deney grubunda yer alan öğrencilere hem uygulama yapılmadan önce hem de uygulama bittikten sonra İYÇBT ve SBDTÖ ön test ve son test olarak uygulanmıştır.

Uygulama süresince (altı hafta, 18 ders saati) dersler kontrol gruplarının bulunduğu sınıfta işlenmiştir. Gerek deney grubunun gerekse de kontrol grubunun bulunduğu sınıfların bütün fiziki şartları aynıdır. Uygulama sürecinde kontrol grubunda yer alan öğrencilere yönelik herhangi bir müdahale yapılmamıştır. Kontrol grubundaki dersler, mevcut öğretim programı çerçevesinde işlenmiştir. Kontrol grubunda yer alan öğrencilere uygulama yapılmadan önce ve uygulama bittikten sonra İYÇBT ve SBDTÖ ön test ve son test şeklinde uygulanmıştır.

Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada, araştırmacının geliştirdiği İYÇBT ve Gömleksiz ve Ülkü Kan (2013) tarafından geliştirilen SBDTÖ veri toplama araçları olarak kullanılmıştır.

İnsanlar, Yerler ve Çevreler Başarı Testi

Bu başarı testi bu araştırma için geliştirilmiştir. İYÇBT geliştirilmeden önce, ilgili öğrenme alanı ve bu kapsamda bulunan kazanımlar ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir. Daha sonra 40 sorudan müteşekkil ve çoktan seçmeli bir test niteliğinde olan başarı testi oluşturulmuştur. Ardından, başarı testinin anlaşılabilirliği, ifade biçimi, öğrenci düzeyine uygunluğu ve kapsamı ile ilgili sosyal bilgiler eğitimi alanından üç öğretim üyesi, dört doktora öğrencisi, bir Türkçe öğretmeni ve dört sosyal bilgiler öğretmeni olmak üzere toplam 12 uzmana sunulmuştur. İlgili alan uzmanlarının görüş ve önerileri doğrultusunda içeriksel ya da yapısal olarak hata teşkil edebileceği düşünülen 3 soru İYÇBT'nin taslak metninden çıkarılmıştır. Dolayısıyla, tüm uzman görüşleri, önerileri ve genel değerlendirmeler neticesinde İYÇBT'ye toplam 37 soru ile son şekli verilmiştir. Toplamda 37 sorudan oluşan başarı testi, 2020-2021 eğitim-öğretim yılının ikinci döneminde Muş ili merkezde bulunan çeşitli ortaokullarda öğrenimlerine devam eden 404 5. sınıf öğrencisine pilot uygulaması şeklinde yürütülmüştür.

İYÇBT'nin madde analizleri TAP (Test Analysis Program) kullanılarak yapılmış ve madde güçlük ve ayırt edicilik indekslerine göre değerlendirilmiştir. Analizler sonucunda, 2, 6 ve 27 numaralı maddeler uygun bulunmadığından testten çıkarılmış, böylece İYÇBT 34 maddelik son haline kavuşmuştur. Testin güvenilirliğini belirlemek için KR-20 değeri hesaplanmış ve 0.84 bulunmuştur, dolayısıyla testin yüksek derecede güvenilir olduğu söylenebilir.

Tutum Ölçeği

Uygulamanın yapıldığı Muş Merkez'deki bir ortaokulun 5. sınıf öğrencilerinin uygulama öncesinde ve sonrasında sosyal bilgiler dersine ilişkin tutumlarını belirlemek amacıyla SBDTÖ kullanılmıştır. Bu ölçek, 14'ü olumlu, 15'i olumsuz tutumları ölçen toplam 29 maddeden ve 5 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin geçerliliği, faktör analizi kullanılarak test edilmiş ve KMO değeri 0.96, Bartlett testi sonucu ise anlamlı bulunmuştur. Bu durum ölçeğin yapısının sağlam olduğunu gösterir. Güvenilirlik açısından, Cronbach Alpha katsayısı 0.93 olarak belirlenmiştir. Dolayısıyla ölçeğin yüksek iç tutarlılığa sahip olduğunu söylenebilir. Ayrıca, test-tekrar test yöntemiyle de ölçeğin zamanla tutarlı olduğu

doğrulanmıştır. Ölçek, uzman görüşleri ve madde analizleri ile desteklenmiştir. Buradan hareketle ölçeğin kapsamlı ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğunu ifade edilebilir (Gömleksiz ve Ülkü Kan, 2013).

Verilerin Analizi

Çalışma süresince toplanılan veriler SPSS programıyla analize tabi tutulmuştur. Analizde hem deney hem de kontrol gruplarının ön ve son testten aldıkları puan ortalamalarını kıyaslamak için tekrarlı ölçümler için iki faktörlü varyans analizi yapılmasına karar verilmiştir. Ancak araştırmada Box's Test of Equality Covariance Matrices sonucu ölçüm gruplarının kovaryansları arasında anlamlı fark olduğu için tekrarlı ölçümler için iki faktörlü varyans analizi yapılması uygun görülmemiştir. Dolayısıyla, deney ve kontrol gruplarının ön test ve son test puan ortalamalarını karşılaştırmak amacıyla parametrik testlerden ilişkili gruplar için t testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) yapılmasına karar verilmiştir.

Elde edilen verilere uygun analiz işlemlerini kullanabilmek amacıyla verilerin normal dağılıp dağılmadıklarına bakılmıştır. Bu kapsamda, verilerin normal dağılım gösterip göstermediklerine ilişkin Kolmogorov-Smirnov (K-S) ve Shapiro-Wilk (S-W) normallik testi yapılmıştır. Netice itibariyle verilerin normal dağılıma sahip oldukları saptanmıştır. Bu sebeple hem başarı testinin hem de tutum ölçeğinin ön testleri ve son testleri üzerinde parametrik analiz işlemleri kullanılmıştır. Bu kapsamda başarı testi ve tutum ölçeğine yönelik olarak parametrik testlerden ilişkili gruplar için t testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Başarı testinin ve tutum ölçeğinin ön testin ve son testin yorumlanmasında: Aritmetik ortalama, standart sapma, yüzde, frekans ve etki büyüklükleri (d ve η^2) hesaplanmıştır.

Bulgular

Birinci Hipoteze Yönelik Bulgular

Bu başlık altında, deney gruplarında yer alan öğrencilerin başarı testinin, ön test ve son test puanları arasında manidar bir farklılığın olup olmadığı kontrol edilmiştir. Deney 1 (5-E) ve Deney 2 (5-H) gruplarında yer alan öğrencilerin ön test ve son test puanlarının normal dağılıp dağılmadıklarına yönelik K-S ve S-W test sonuçları ve çarpıklık ve basıklık değerleri incelenmiş olup bu verilerin normal dağılım gösterdikleri tespit edilmiştir. Deney gruplarının İYÇBT'nin ön test ve son test puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak manidar bir farklılığın bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla ilişkili gruplar için t testi uygulanmıştır. Deney 1 (5-E) grubunun ilişkili gruplar için t testi sonuçları Tablo 2'te sunulmuştur.

Tablo 2. Deney 1 (5-E) Grubunun Ön Test ve Son Test Başarı Testi Puan Ortalamalarına İlişkin T Testi Sonuçları

Testler	Gruplar	N	\bar{X}	SS	sd	t	p	d
Ön Test	Deney 1 (5-E)	38	45,43	16,53	37	-17,01	.000	2.81
Son Test	Deney 1 (5-E)	38	83,12	9,24				

Tablo 2 incelediğinde, Deney 1 (5-E) grubunun İYÇBT'nin ön test ve son test puan ortalamaları arasında manidar bir farklılığın bulunup bulunmadığını test etmek maksadıyla yapılan ilişkili gruplar için t testi sonucunda; Deney 1 (5-E) grubunun ön testten aldığı puan ortalaması ($\bar{X}=45,43$) ile Deney 1 (5-E) grubunun son testten aldığı puan ortalaması ($\bar{X}=83,12$) arasında son test lehine anlamlı bir farklılık görülmüştür ($t_{37}=-17,01$, $p < .05$). Farkın anlamlı çıkması sonucunda Deney 1 (5-E) grubunun ön test ve son test puanları arasındaki etki büyüklüğüne (Cohen'd) bakılmıştır. Bunun sonucunda deney grubunun ön-test ile son-test puanları arasındaki farkın etki büyüklüğünün büyük olduğu saptanmıştır. Sonuç olarak Deney 1 (5-E) grubunda uygulanan gösteri yönteminin etkili sonuçlar verdiği söylenebilir. Deney 2 (5-H) grubunun ilişkili gruplar için t testi sonuçları Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. *Deney 2 (5-H) Grubunun Ön Test ve Son Test Başarı Testi Puan Ortalamalarına İlişkin T Testi Sonuçları*

Testler	Gruplar	N	\bar{X}	SS	sd	t	p	d
Ön Test	Deney 2 (5-H)	40	39,92	13,93	39	-20.76	.000	3.75
Son Test	Deney 2 (5-H)	40	82,13	7,72				

Tablo 3 incelediğinde, Deney 2 (5-H) grubunun İYÇBT'nin ön test ve son test puan ortalamaları arasında manidar bir farklılığın bulunup bulunmadığını test etmek amacıyla yapılan ilişkili gruplar için t testi sonucunda; Deney 2 (5-H) grubunun ön testten aldığı puan ortalaması ($\bar{X}=39,92$) ile Deney 2 (5-H) grubunun son testten aldığı puan ortalaması ($\bar{X}=82,13$) arasında son test lehine anlamlı bir farklılık görülmüştür ($t_{39} = -20.76$, $p < .05$). Farkın anlamlı çıkması sonucunda Deney 2 (5-H) grubunun ön test ve son test puanları arasındaki etki büyüklüğüne (Cohen'd) bakılmıştır. Bunun sonucunda deney grubunun ön-test ile son-test puanları arasındaki farkın etki büyüklüğünün büyük olduğu saptanmıştır. Elde edilen bu sonuçlar neticesinde Deney 2 (5-H) grubunda uygulanan gösteri yönteminin oldukça etkili sonuçlar verdiği söylenebilir.

İkinci Hipoteze Yönelik Bulgular

Bu başlık altında, kontrol gruplarında bulunan öğrencilerin başarı testinin, ön test ve son test puanları arasında manidar bir farklılığın bulunup bulunmadığı kontrol edilmiştir. Kontrol 1 (5-A) ve Kontrol 2 (5-D) gruplarında yer alan öğrencilerin ön test ve son test puanların normal dağılıp dağılmadığına yönelik K-S ve S-W test sonuçları ve çarpıklık ve basıklık değerleri incelenmiş olup bu verilerin normal dağılım gösterdikleri tespit edilmiştir. Kontrol gruplarının İYÇBT'nin ön test ve son test puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak manidar bir farklılığın bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla ilişkili gruplar için t testi uygulanmıştır. Kontrol 1 (5-A) grubunun ilişkili gruplar için t testi sonuçları Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4. *Kontrol 1 (5-A) Grubunun Ön Test ve Son Test Başarı Testi Puan Ortalamalarına İlişkin T Testi Sonuçları*

Testler	Gruplar	N	\bar{X}	SS	sd	t	p	d
Ön Test	Kontrol 1 (5-A)	41	45,76	14,76	40	-8.69	.000	0.89
Son Test	Kontrol 1 (5-A)	41	59,11	14,95				

Tablo 4 incelediğinde, Kontrol 1 (5-A) grubunun İYÇBT'nin ön test ve son test puan ortalamaları arasında manidar bir farklılığın bulunup bulunmadığını test etmek amacıyla yapılan t testi sonucunda; Kontrol 1 (5-A) grubunun ön testten aldığı puan ortalaması ($\bar{X}=45,76$) ile Kontrol 1 (5-A) grubunun son testten aldığı puan ortalaması ($\bar{X}=59,11$) arasında son test lehine manidar bir farklılık görülmüştür ($t_{40} = -8.69$, $p < .05$). Farkın anlamlı çıkması sonucunda Kontrol 1 (5-A) grubunun ön test ve son test puanları arasındaki etki büyüklüğüne (Cohen'd) bakılmıştır. Bunun sonucunda kontrol grubunun ön-test ile son-test puanları arasındaki farkın etki büyüklüğünün büyük olduğu saptanmıştır. Elde edilen bu sonuçlar neticesinde; Kontrol 1 (5-A) grubunda mevcut öğretim yöntemleriyle uygulanan sosyal bilgiler dersinin, gösteri yönteminin uygulandığı deney gruplarındaki kadar etkili olmasa da öğrencilerin akademik başarılarını önemli ölçüde artırdığı görülmüştür. Kontrol 2 (5-D) grubunun ilişkili gruplar için t testi sonuçları Tablo 5'da sunulmuştur.

Tablo 5. *Kontrol 2 (5-D) Grubunun Ön Test ve Son Test Başarı Testi Puan Ortalamaları Farkına İlişkin T Testi Sonuçları*

Testler	Gruplar	N	\bar{X}	SS	sd	t	p	d
Ön Test	Kontrol 2 (5-D)	41	39,02	12,59	40	-12.11	.000	1.52
Son Test	Kontrol 2 (5-D)	41	56,59	10,33				

Tablo 5 incelediğinde, Kontrol 2 (5-D) grubunun İYÇBT'nin ön test ve son test puan ortalamaları arasında manidar bir farklılığın bulunup bulunmadığını test etmek amacıyla yapılan t testi sonucunda; Kontrol 2 (5-D) grubunun ön testten aldıkları puan ortalaması ($\bar{X}=39,02$) ile Kontrol 2 (5-D) grubunun son testten aldıkları puan ortalaması ($\bar{X}=56,59$) arasında son test lehine manidar bir farklılık görülmüştür ($t_{40}=-12,11$, $p < .05$). Farkın anlamlı çıkması sonucunda Kontrol 2 (5-D) grubunun ön test ve son test puanları arasındaki etki büyüklüğüne (Cohen'd) bakılmıştır. Bunun sonucunda kontrol grubunun ön-test ile son-test puanları arasındaki farkın etki büyüklüğünün büyük olduğu saptanmıştır. Elde edilen bu sonuçlar neticesinde; Kontrol 2 (5-D) grubunda mevcut öğretim yöntemleriyle uygulanan sosyal bilgiler dersinin, gösteri yönteminin uygulandığı deney gruplarındaki kadar etkili olmasa da öğrencilerin akademik başarılarını önemli ölçüde artırdığı görülmüştür.

Üçüncü Hipoteze Yönelik Bulgular

Bu başlık altında, deney ve kontrol gruplarında yer alan öğrencilerin başarı testinin son test puanları arasında manidar bir farklılığın bulunup bulunmadığı kontrol edilmiştir. Deney ve kontrol gruplarında bulunan öğrencilerin son testten elde ettikleri puanların normal dağılım gösterip göstermediklerine yönelik K-S ve S-W test sonuçları ve çarpıklık ve basıklık değerleri incelenmiş olup bu verilerin normal dağılım gösterdikleri tespit edilmiştir. Levene testi sonucunda deney ve kontrol gruplarının son test puanlarının varyansları arasında manidar bir farklılığın bulunmadığı saptanmıştır. Daha sonra, deney ve kontrol gruplarında bulunan öğrencilerin İYÇBT son test puanları arasında manidar bir farklılığın bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) yapılmıştır. Bu bağlamda Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları Tablo 6'de gösterilmiştir.

Tablo 6. *Deney ve Kontrol Gruplarının Son Test Başarı Puanlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları*

Gruplar	N	\bar{X}	SS	sd	F	p	η^2
Deney 1 (5-E)	38	83,12	9,24				
Deney 2 (5-H)	40	82,13	7,72	159	68.583	.000	1.416
Kontrol 1 (5-A)	41	59,11	14,95				
Kontrol 2 (5-D)	41	56,59	10,33				

Tablo 6 incelediğinde, deney ve kontrol gruplarının İYÇBT'nin son test puan ortalamaları arasında manidar bir farklılığın bulunup bulunmadığını test etmek amacıyla yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) neticesinde; Deney 1 (5-E) grubunun son testten aldıkları puanlar ($\bar{X}=83,12$) ve Deney 2 (5-H) grubunun son testten aldıkları puanlar ($\bar{X}=82,13$) ile Kontrol 1 (5-A) grubunun son testten aldıkları puanlar ($\bar{X}=59,11$) ve Kontrol 2 (5-D) grubunun son testten aldıkları puanlar ($\bar{X}=56,59$) arasında istatistiksel olarak deney grupları lehine manidar bir farklılık görülmüştür ($f_{159}= 68.583$, $p < .05$). Farkın anlamlı çıkması sonucunda deney ve kontrol grupları son test puanları arasındaki etki büyüklüğüne (η^2) bakılmıştır. Bunun sonucunda deney ve kontrol grupları son test puanları arasında yüksek düzeyde bir farkın olduğunu saptanmıştır.

Dördüncü Hipoteze Yönelik Bulgular

Bu başlık altında, deney gruplarında bulunan öğrencilerin SBDTÖ'nün sevme, fayda, ilgi, istek ve güven alt boyutlarının ön test ve son test puanları arasında manidar bir farklılığın bulunup bulunmadığı kontrol edilmiştir.

Deney gruplarının SBDTÖ alt boyutlarında ön test ve son test puanlarının normal dağılım gösterip göstermediklerine yönelik K-S ve S-W test sonuçları ve çarpıklık ve basıklık değerleri incelenmiş olup bu verilerin normal dağılım gösterdikleri tespit edilmiştir.

Deney gruplarının SBDTÖ alt boyutlarının ön test ve son test puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak manidar bir farklılığın bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla ilişkili gruplar için t testi uygulanmıştır.

Yapılan t testi sonucunda; tüm alt boyutlar arasında son test lehine manidar ($p < .05$) bir farklılık saptanmıştır. Farkın anlamlı çıkması sonucunda Deney 1 (5-E) grubunun ön test ve son test puanları arasındaki etki büyüklüğüne (Cohen'd) bakılmıştır. Deney 1 (5-E) grubunun etki büyüklüğü

incelendiğinde; sevmeye alt boyutu Cohen'd= 2.59, fayda alt boyutu Cohen'd= 2.06, ilgi alt boyutu Cohen'd= 2.05, istek alt boyutu Cohen'd= 1.55, güven alt boyutu Cohen'd= 2.36, olarak hesaplanmıştır. Bu sonuçlar kapsamında SBDTÖ'nün tüm alt boyutlarının etki büyüklüğünün çok büyük olduğu tespit edilmiştir. Tüm bu sonuçlardan hareketle, Deney 1 (5-E) grubunda yürütülen gösteri yöntemi ve etkinliklerin öğrencilerinin derse yönelik tutumlarını çok yüksek düzeyde anlamlı ve olumlu bir yönde geliştirdiği söylenebilir.

Deney 2 (5-H) grubunun SBDTÖ alt boyutlarının ön test ve son test puanları arasında istatistiksel olarak manidar bir farklılığın bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan t testi sonucunda ise; tüm alt boyutlar arasında son test lehine anlamlı ($p < .05$) bir manidar saptanmıştır. Farkın anlamlı çıkması sonucunda Deney 2 (5-H) grubunun ön test ve son test puanları arasındaki etki büyüklüğüne (Cohen'd) bakılmıştır. Deney 2 (5-H) grubunun etki büyüklüğü incelendiğinde; sevmeye alt boyutu Cohen'd= 2.09, fayda alt boyutu Cohen'd= 2.08, ilgi alt boyutu Cohen'd= 2.11, istek alt boyutu Cohen'd= 1.66, güven alt boyutu Cohen'd= 2.50 olarak hesaplanmıştır. Bu sonuçlar kapsamında; Deney 2 (5-H) grubunun SBDTÖ'nün tüm alt boyutlarının etki büyüklüğünün çok büyük olduğu tespit edilmiştir. Tüm bu sonuçlardan hareketle; Deney 2 (5-H) grubunda yürütülen gösteri yöntemi ve etkinliklerinin öğrencilerinin derse yönelik tutumlarını çok yüksek düzeyde anlamlı ve olumlu bir yönde geliştirdiği söylenebilir.

Beşinci Hipoteze Yönelik Bulgular

Bu başlık altında, kontrol gruplarında bulunan öğrencilerin SBDTÖ'nün sevmeye, fayda, ilgi, istek ve güven alt boyutlarının ön test ve son test puanları arasında manidar bir farklılığın bulunup bulunmadığı kontrol edilmiştir.

Kontrol gruplarının, SBDTÖ alt boyutlarının ön test ve son test puanlarının normal dağılım gösterip göstermediklerine yönelik K-S ve S-W test sonuçları ve çarpıklık ve basıklık değerleri incelenmiş olup bu verilerin normal dağılım gösterdikleri tespit edilmiştir.

Kontrol gruplarının SBDTÖ alt boyutlarının ön test ve son test puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak manidar bir farklılığın bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla ilişkili gruplar için t testi uygulanmıştır.

Yapılan t testi sonucunda; tüm alt boyutlar arasında son test lehine manidar ($p < .05$) bir farklılık saptanmıştır. Farkın anlamlı çıkması sonucunda Kontrol 1 (5-A) grubunun ön test ve son test puanları arasındaki etki büyüklüğüne (Cohen'd) bakılmıştır. Kontrol 1 (5-A) grubunun etki büyüklüğü incelendiğinde; sevmeye alt boyutu Cohen'd=.38, fayda alt boyutu Cohen'd=.18, ilgi alt boyutu Cohen'd=.28, istek alt boyutu Cohen'd=.25, güven alt boyutu Cohen'd= .34 olarak hesaplanmıştır. Bu bağlamda, Kontrol 1 (5-A) grubunun fayda alt boyutunda Cohen'd küçük düzeyde; geri kalan tüm alt boyutlarda ise orta düzeyde bir etki büyüklüğüne sahip olduğu görülmüştür. Bu sonuçlardan hareketle; gösteri yöntemi ve etkinlikleriyle ders işlenen deney gruplarının sosyal bilgiler dersine yönelik tutumları; mevcut öğretim yöntemleriyle ders işlenen kontrol gruplarına göre daha yüksek düzeyde olduğu ve daha olumlu ve anlamlı bir etkiye sahip olduğu söylenebilir.

Kontrol 2 (5-D) grubunun SBDTÖ alt boyutlarının ön test ve son test puanları arasında istatistiksel olarak manidar bir farklılığın bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan t testi sonucunda ise; tüm alt boyutlar arasında son test lehine manidar ($p < .05$) bir farklılık saptanmıştır. Farkın anlamlı çıkması sonucunda Kontrol 2 (5-D) grubunun ön test ve son test puanları arasındaki etki büyüklüğüne (Cohen'd) bakılmıştır. Kontrol 2 (5-D) grubunun etki büyüklüğü incelendiğinde; sevmeye alt boyutu Cohen'd=.38, fayda alt boyutu Cohen'd= .25; ilgi alt boyutu Cohen'd=.23, istek alt boyutu Cohen'd= .17, güven alt boyutu Cohen'd=.28 olarak hesaplanmıştır. Kontrol 2 (5-D) grubunun istek alt boyutu Cohen'd küçük düzeyde; geri kalan tüm alt boyutlarda ise orta düzeyde bir etki büyüklüğüne sahip olduğu görülmüştür. Bu sonuçlardan hareketle; gösteri yöntemi ve etkinlikleriyle ders işlenen deney gruplarının sosyal bilgiler dersine yönelik tutumları; mevcut öğretim yöntemleriyle ders işlenen kontrol gruplarına göre daha belirgin bir düzeyde bulunduğu ve daha olumlu ve anlamlı bir etkiye sahip olduğu söylenebilir.

Altıncı Hipoteze Yönelik Bulgular

Bu başlık altında, deney ve kontrol gruplarında yer alan öğrencilerin SBDTÖ'nün sevme, fayda, ilgi, istek ve güven alt boyutlarının son testten aldıkları puan ortalamaları arasında manidar bir farklılığın bulunup bulunmadığı kontrol edilmiştir.

Deney ve kontrol gruplarının SBDTÖ alt boyutlarının son test puanlarının normal dağılım gösterip göstermediklerine yönelik K-S ve S-W test sonuçları ve çarpıklık ve basıklık değerleri incelenmiş olup bu verilerin normal dağılım gösterdikleri tespit edilmiştir.

Levene testi sonucunda deney ve kontrol gruplarının son test puanlarının varyansları arasında istatistiki olarak manidar bir farklılığın bulunmadığı saptanmıştır. Daha sonra deney ve kontrol gruplarının SBDTÖ alt boyutlarının son test puan ortalamaları arasında istatistiki olarak manidar bir farklılığın bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Bunun sonucunda; SBDTÖ'nün tüm alt boyutlarında deney ve kontrol grupları arasında deney grupları lehine istatistiki olarak manidar bir fark tespit edilmiştir. Farkın anlamlı çıkması sonucunda deney ve kontrol gruplarının son test puanları arasındaki etki büyüklüğüne (η^2) bakılmıştır. Etki büyüklüğünün SBDTÖ sevme alt boyutunda (η^2)=.472, fayda alt boyutunda (η^2)=.382, ilgi alt boyutunda (η^2)=.453, istek alt boyutunda (η^2)=.333 ve güven alt boyutunda (η^2)=.509 olması deney ve kontrol grupları son test puanları arasında yüksek düzeyde bir farkın olduğunu göstermektedir.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Deney grubunun ön test puan ortalaması ile son test puan ortalaması arasında son test lehine manidar bir farklılık saptanmıştır. Dolayısıyla deney grubunda kullanılan gösteri yönteminin akademik başarı anlamında oldukça etkili sonuçlar verdiği söylenebilir. Zira deney grubunun ön test ve son test puanları arasında yaklaşık iki kat bir artış yaşanmıştır. Bu bulgular, “Deney grubunun başarı testinin ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir fark yoktur” şeklindeki yokluk hipotezini (1.H₀) reddederek, bu hipotezin karşıtını desteklemektedir

Kontrol grubunun ön testten aldığı puan ortalaması ile son testten aldığı puan ortalaması arasında son test lehine manidar bir farklılık saptanmıştır. Netice itibariyle; kontrol grubunda sosyal bilgiler ders kitabı ve etkinlikleri kapsamında işlenen derslerin öğrencilerin akademik başarılarını önemli oranda artırdığı görülmüştür. Bu bulgular, “Kontrol grubunun, başarı testinin ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir fark yoktur.” şeklindeki yokluk hipotezini (2.H₀) reddederek, bu hipotezin karşıtını desteklemektedir.

Deney grubunun son testten aldıkları puanları ile kontrol grubunun son testten aldıkları puanlar arasında istatistiki olarak deney grubu lehine manidar bir farklılık saptanmıştır. Netice itibariyle; deney grubunda gösteri yöntemi ve etkinlikleri ile işlenen sosyal bilgiler dersinin, kontrol grubunda ders kitabı ve etkinlikleriyle işlenen sosyal bilgiler dersine kıyasla akademik başarı anlamında daha etkili olduğu söylenebilir. Bu bulgular, “Deney ve kontrol grubunun, başarı testi son test puanları arasında anlamlı bir fark yoktur” şeklindeki yokluk hipotezini (3.H₀) reddederek, bu hipotezin karşıtını desteklemektedir.

Gösteri yönteminin akademik başarıyı olumlu yönde etkilediğine ilişkin gerek ülke içinde gerekse de ülke dışında pek çok çalışma mevcuttur. Yurt içindeki çalışmalar kısaca şu şekilde özetlenebilir: Uyanık (2006), Demiralp (2006) ve İplikçi (2006) gösteri yönteminin coğrafya dersinde kullanımının; Aydın (2016), Erdoğan (2010), Gedik (2001) ve Azizoğlu (2004) gösteri yönteminin fen ve kimya derslerinde kullanımının; Gögebakan (2008) gösteri yönteminin sanat tarihi öğretiminde kullanımının; Tosun (2003) gösteri yönteminin beden eğitimi dersinde kullanımının; Gülcan (2010), Sever (2011), Çelikçi (2000), Bal İncebacak (2017), Hacıoğlu (1989) ve Yavuz (2005) gösteri yönteminin çeşitli kavramlar ve konular üzerinde kullanımının öğrenci başarısı üzerindeki etkisini incelemişlerdir. Yurt içinde yapılan tüm bu çalışmalarda, gösteri yönteminin öğrencilerin akademik başarılarına olumlu yönde bir etki sağladığı saptanmıştır.

Gösteri yönteminin akademik başarıyı olumlu yönde etkilediğine dair yurt dışındaki çalışmalar ise kısaca şu şekilde özetlenebilir: Ramsey vd. (2000), Basheer vd. (2016), Hidayat (2020), Soe ve Nyunt (2018) ve Sola ve Ojo (2007), gösteri yönteminin fizik, kimya ve biyoloji derslerinde kullanımının; Thahir vd. (2019), Ramadhan ve Surya (2017), gösteri yönteminin matematik dersinde kullanımının; Daluba (2013), gösteri yönteminin tarım bilimleri üzerinde kullanımının; Muhammad vd. (2016), gösteri yönteminin iktisat kavramları üzerinde kullanımının; Vijayakumari ve Umashree (2016), gösteri yönteminin ekosantrik tutum geliştirme üzerinde kullanımının; Inuwa vd. (2018), gösteri yönteminin finansal muhasebe başarısı üzerinde kullanımının; Ichsan ve Mulyani (2018), gösteri yönteminin atıkları geri dönüştürmede düşük motor becerileri üzerinde kullanımının; El-Sayed vd. (2017), gösteri yönteminin Partograph kullanımındaki bilgi ve becerileri üzerinde kullanımının; Wahyuni (2016), gösteri yönteminin konuşma becerisi üzerinde kullanımının; Idris (2019), gösteri yönteminin elektrik malzemesi kullanma becerisi üzerinde kullanımının; Zulfahmivd. (2019), gösteri yönteminin basit hareket dans becerileri üzerinde kullanımının ve Saragih (2019), gösteri yönteminin vatandaşlık eğitiminde kullanımının öğrenci başarısı üzerindeki etkisini incelemişlerdir. Yurt dışında yapılan tüm bu çalışmalarda, gösteri yönteminin öğrencilerin akademik başarıları ve çeşitli bilgi ve yetenekleri üzerinde anlamlı ve olumlu etkilere sahip olduğu saptanmıştır.

Sonuç itibarıyla; sosyal bilgiler dersinde gösteri yönteminin kullanıldığı ve bunun akademik başarı üzerindeki etkisinin incelendiği bu çalışmada ulaşılan bulgular ile yukarıda zikredilen hem ülke içinde hem de ülke dışında birbirinden farklı alanda yapılmış ve gösteri yönteminin akademik başarıyı olumlu yönde etkilediğine dair araştırmaların bulguları birbiriyle paralellik arz etmektedir.

Bu araştırmanın alt problemlerinden bir diğeri ise, gösteri yönteminin öğrencilerin derse yönelik tutumları üzerindeki etkisini incelemektir.

Deney grubunun SBDTÖ'nün tüm alt boyutları arasında son test lehine manidar bir farklılık görülmüştür. Tüm bu sonuçlardan hareketle, deney grubunda yürütülen gösteri yönteminin ve uygulamalarının deney grubu öğrencilerinin derse yönelik tutumlarını çok yüksek düzeyde; anlamlı ve olumlu bir yönde geliştirdiği söylenebilir. Bu bulgular, "Deney grubunun, sosyal bilgiler dersi tutum ölçeği alt boyutlarının ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir fark yoktur" şeklindeki yokluk hipotezini (4.H₀) reddederek, bu hipotezin karşıtını desteklemektedir.

Kontrol grubunun SBDTÖ'nün tüm alt boyutları arasında son test lehine manidar bir farklılık görülmüştür. Bu sonuçlardan hareketle; gösteri yöntemi ve etkinlikleriyle ders işlenen deney grubunun sosyal bilgiler dersine yönelik tutumları; ders kitabı ve etkinlikleriyle ders işlenen kontrol grubuna kıyasla daha yüksek seviyede olduğu ve daha olumlu ve anlamlı bir etkiye sahip olduğu söylenebilir. Bu bulgular, "Kontrol grubunun, sosyal bilgiler dersi tutum ölçeği alt boyutlarının ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir fark yoktur" şeklindeki yokluk hipotezini (5.H₀) reddederek, bu hipotezin karşıtını desteklemektedir.

Deney ve kontrol grubunun SBDTÖ'nün tüm alt boyutlarında deney ve kontrol grupları arasında deney grubu lehine istatistiki olarak manidar bir farklılık saptanmıştır. Elde edilen bu sonuçlar neticesinde; deney grubunda gösteri yöntemi ve etkinlikleriyle işlenen sosyal bilgiler dersinin, kontrol grubunda ders kitabı ve etkinlikleriyle işlenen sosyal bilgiler dersine göre öğrencilerin derse karşı tutumları bakımından daha etkili olduğu ifade edilebilir. Bu bulgular, "Deney ve kontrol grubunun, sosyal bilgiler dersi tutum ölçeği alt boyutlarının son test puanları arasında anlamlı bir fark yoktur" şeklindeki yokluk hipotezini (6.H₀) reddederek, bu hipotezin karşıtını desteklemektedir.

Gösteri yönteminin akademi başarıyı olumlu yönde etkilediğinde dair hem ülke içinde hem de ülke dışında pek çok çalışma mevcut iken; bu yöntemin derse karşı tutumlarını konu edinen çalışmalar ise oldukça sınırlıdır. Literatür incelendiğinde gösteri yönteminin öğrencilerin derse karşı tutumları üzerinde etkisini araştıran birtakım çalışmalar mevcuttur. Bu çalışmalar; Gedik (2001), Yavuz (2005), Basheer vd. (2016) tarafından yapılan çalışmalardır. Bu çalışma neticesinde; gösteri temelli etkinliklerin öğrencilerin hem akademik başarılarını hem de derse yönelik tutumlarını olumlu manada etkilediği saptanmıştır. Sosyal bilgiler dersinde gösteri yönteminin kullanıldığı ve bunun öğrencilerin akademik başarılarına ve derse karşı tutumlarına olan etkisinin araştırıldığı bu çalışmada ulaşılan bulgular ile yukarıda zikredilen çalışmalarda ulaşılan bulgular birbiriyle örtüşmektedir. Buna karşın Azizoğlu

(2004) tarafından yapılan çalışmada ise gösteri yönteminin tutum üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla bu bulgu, bu araştırmada elde edilen bulgularla çelişmektedir.

Gösteri yönteminin veya görsel materyaller ile öğretimin, öğrencilerin derse yönelik tutumları üzerindeki etkisini inceleyen kimi çalışmalarda olumlu ve anlamlı etkiler tespit edilirken; kimi çalışmalarda ise herhangi anlamlı veya olumlu bir farklılık tespit edilmemiştir. İlgili çalışmalar arasındaki bu farklılığın oluşmasının olası bir nedeni; uygulamalar ve uygulayıcılar arasındaki farklı yaklaşımlar olarak gösterilebilir.

Yapılan bu çalışma elde edilen sonuçlar bağlamında şu öneriler sunulabilir:

- ✓ Bu araştırma sonucunda; gösteri yöntemi ve etkinliklerinin öğrencilerin akademik başarılarını artırdığı ve derse yönelik tutumlarını olumlu yönde geliştirdiği tespit edilmiştir. Bu sebeple gösteri yöntemi ve etkinliklerinin sosyal bilgiler dersinde kullanılması önerilmektedir.
- ✓ Gösteri yöntemi kapsamında hazırlanacak olan eğitsel materyaller ve çeşitli araç-gereçler tüm öğrencilerin kolay bir şekilde görebilecekleri büyüklükte olması ve sunumları esnasında tüm öğrencilerin rahatlıkla izleyebilecekleri bir konumda bulunması önerilmektedir.
- ✓ Gösteri yönteminin salt öğretmen merkezli bir anlayışla sürdürülmesi yerine öğrencileri de aktif kılacak etkinliklerin ve öğretmen-öğrenci, öğrenci-öğrenci etkileşimini artıracak eğitsel faaliyetlerin yapılması önerilmektedir.
- ✓ Bu araştırma, deney ve kontrol grubundan oluşan yarı deneysel bir çalışma niteliğindedir. Bu araştırma kapsamında gösteri yöntemi ve etkinlikleri çerçevesinde işlenen dersler ile mevcut öğretim programı çerçevesinde işlenen dersler karşılaştırılmıştır. Başka araştırmacılar, gösteri yöntemini diğer öğretim yöntemleri ile mukayese edebilir. Böylece birbirinden farklı öğretim yöntemlerinin etkililiği kıyaslanabilir.
- ✓ Bu araştırmada, gösteri yönteminin öğrencilerin akademik başarıları ve derse yönelik tutumları üzerindeki etkisi incelenmiştir. Başka araştırmalarda, gösteri yönteminin kalıcılık, eleştirel ve yaratıcı düşünme becerileri üzerindeki etkisi de incelenebilir.

Kaynakça

- Ata, B. (2015). Sosyal bilgiler öğretim programı. C. Öztürk (Editör). *Sosyal bilgiler öğretimi, demokratik vatandaşlık eğitimi* (4. Baskı) (s.33-47) içinde. Ankara: Pegem Akademi.
- Aydın, B. (2016). *İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin elektrik enerjisi ünitesindeki başarılarına deneylerle zenginleştirilmiş gösteri yönteminin etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Erciyes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.
- Azizoğlu, N. (2004). *Conceptual change oriented instruction and students' misconceptions in gases* (Unpublished Doctoral Dissertation), Middle East Technical University, Ankara.
- Bal İncebacak, B. (2017). Drama ile gösteri yöntemleri kullanılarak yazdırılan öykülerin karşılaştırılması. *Journal of International Social Research*, 10(49), 408-415.
- Basheer, A., Hugerat, M., Kortam, N. & Hofstein, A. (2016). The effectiveness of teachers' use of demonstrations for enhancing students' understanding of and attitudes to learning the oxidation-reduction concept. *Eurasia Journal of Mathematics, Science and Technology Education*, 13(3), 555-570.
- Baykara Pehlivan, K. (2008). Sınıf öğretmeni adaylarının sosyo-kültürel özellikleri ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları üzerine bir çalışma. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(2).
- Çelikçi, S. (2000). *İlköğretim 3. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama becerilerinin geliştirilmesinde gösteri (demonstrasyon) yönteminin etkililiğinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Daluba, N. E. (2013). Effect of demonstration method of teaching on students' achievement in agricultural science. *World Journal of Education*, 3(6), 1-7.
- Deese, W. C., Ramsey, L. L., Walczyk, J. & Eddy, D. (2000) Using demonstration assessments to improve learning. *Journal of Chemical Education*, 77(11), 1511- 1516.

- Demiralp, N. (2006). *Coğrafya öğretiminde gösteri yöntemi kullanılarak harita ve küre kullanım becerilerinin geliştirilmesi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Doğanay, A. (2005). Sosyal bilgiler öğretimi. C. Öztürk ve D. Dilek (Editör). *Hayat bilgisi ve sosyal bilgiler öğretimi* (s.17-52) içinde. Ankara: Pegem Akademi.
- Eilks, I., Prins, G. T. & Lazarowitz, R. (2013). How to organize the classroom in student – active mode. In I. Eikles and A. Hofstein (eds.). *Teaching chemistry – A study book* (pp. 183-212). Rotterdam: Sense.
- El-Sayed, H. E. S. M., Elmashad, H. A. M. & Ibrahim, A. A. W. (2017). The effectiveness of utilizing video-assisted and lecture cum demonstration method on the nursing students' knowledge and skills in using partograph. *IOSR Journal of Nursing and Health Science*, 6(5), 61-70.
- Erden, M. (1997). *Sosyal bilgiler öğretimi*. Ankara: Alkım Yayınevi.
- Erdoğan, M. (2010). *Grup ve gösteri deney tekniklerinin öğrencilerin bilimsel süreç becerilerine, başarılarına ve hatırdaki tutma düzeylerine etkileri* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Erkan, S. (2004). Öğretmenlerin bilgisayara yönelik tutumları üzerine bir inceleme. *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(12), 141-145.
- Erkuş, A., Sanlı, N., Bağlı, M. T. & Güven, K. (2000). Öğretmenliğe ilişkin tutum ölçeği geliştirilmesi. *Eğitim ve Bilim*, 25(116), 27-33.
- Furo, R. J., Abdullahi, Y. & Badgal, B. E. (2014). Effects of demonstration and lecture methods of teaching apiculture on achievement of agricultural students in Adamawa State University, Nigeria. *Scientific Papers Series-Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development*, 14(2), 173-178.
- Gedik, E. (2001). *Kavramsal değişim yaklaşımına dayalı gösteri yönteminin elektrokimya konusunu anlamaya olan etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Orta Doğu Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Göğebakan, Y. (2008). Sanat tarihi öğretiminde gösteri yöntemi ile gezi gözlem yönteminin bilginin kalıcılığı açısından karşılaştırılması eski Malatya Ulu Cami örneği. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28 (2), 197-221.
- Gömlüksiz, M. N. & Kan, A. Ü. (2013). Sosyal bilgiler dersi tutum ölçeğinin geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 23(2), 139-148.
- Gülcan, F. (2010). *Deyim öğretiminde gösteri tekniğinin etkililiği* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Hacıoğlu, E. (1989). *Demonstrasyon yöntemi ile iş ve işlem yapılarının öğretimdeki etkililiğinin karşılaştırılması* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Hidayat, H. (2020). Application of cooperative learning model through visual video with demonstration method in microbiology course. In *AIP Conference Proceedings*. AIP Publishing LLC.
- Ichsan, I. Z. & Mulyani, S. W. W. (2018). Improving students' motoric skills through demonstration method in recycling plastic waste. *JPBI (Jurnal Pendidikan Biologi Indonesia)*, 4(2), 189-194.
- Idris, I. (2019). Meningkatkan Prestasi Belajar Siswa Menggunakan Metode Demonstrasi Pada Materi Listrik. *Jurnal Penelitian dan Pengkajian Ilmu Pendidikan: e-Saintika*, 2(2), 84-90.
- Inuwa, U., Abdullah, Z. & Hassan, H. (2018). A mixed-method study of the effect of the demonstration method on students' achievement in financial accounting. *International Journal of Instruction*, 11(4), 577-592.
- İplikçi, E. (2006). *Coğrafya programındaki 'yer yuvarlağı' ünitesinin beyin fırtınası tekniği ve gösteri yöntemi kullanılarak öğretilmesi (Lise 1.Sınıf ders örneği)* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Muhammad, A. U., Bala, D. & Ladu, K. M. (2016). Effectiveness of demonstration and lecture methods in learning concept in economics among secondary school students in Borno State, Nigeria. *Journal of Education and Practice*, 7(12), 51-59.
- Ramadhan, N. & Surya, E. (2017). The implementation of demonstration method to increase students' ability in operating multiple numbers by using concrete object. *International Journal of Sciences: Basic and Applied Research (IJSBAR)*, 34(02), 62-68.

- Ramsey, L. L., Walczyk, J., Deese, W. C. & Eddy, D. (2000). Using demonstration assessments to improve learning. *Journal of Chemical Education*, 77(11), 1511.
- Safran, M. (2008). Sosyal bilgiler öğretimine bakış. B. Tay ve A. Öcal (Editör). *Özel öğretim yöntemleriyle sosyal bilgiler öğretimi* (s. 1-19) içinde. Ankara: Pegem yayıncılık.
- Saragih, S. (2019). Efektivitas metode demonstrasi dengan metode diskusi terhadap hasil belajar pendidikan kewarganegaraan kelas x sma negeri 1 pematangsiantar. *Bahastra: Jurnal Pendidikan Bahasa dan Sastra Indonesia*, 3(2), 289-294.
- Sever, R., Aydın, M. & Koçoğlu, E. (2018). *Alternatif yaklaşımlarla sosyal bilgiler eğitimi*. Ankara: Pegem yayıncılık.
- Sever, S. (2011). *Bilimsel kavramların sorgulama temelli öğretimi için tasarlanmış deneysel etkinliklerin video ve gösteri yöntemleri ile sunulmasının etkililiği* (Yayımlanmamış Yüksek lisans tezi). Muğla Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
- Soe, M. S. & Nyunt, S. S. (2018). A study of the effectiveness of demonstration method on grade nine students' achievement in physics *Journal of the Myanmar Academy of Arts and Science*, 16, 361-384.
- Sola, A. O. & Ojo, O. E. (2007). Effects of project, inquiry and lecture-demonstration teaching methods on senior secondary students' achievement in separation of mixtures practical test. *Educational Research and Reviews*, 2(6), 124-132.
- Sönmez, V. (2005). *Hayat ve sosyal bilgiler öğretimi ve öğretmen kılavuzu*. Ankara: Anı yayıncılık.
- Sözer, E. (1998). Sosyal bilimler kapsamında sosyal bilgilerin yeri ve önemi. G. Can (Editör). *Sosyal bilgiler öğretimi* (s. 3-13) içinde. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.
- Tay, B., Durmaz, F. Z. & Şanal, M. (2013). Sosyal bilgiler dersi kapsamında öğrencilerin değer ve değerler eğitimine ilişkin görüşleri. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(1), 67-93.
- Thahir, A., Mawarni, A. & Palupi, R. (2019). The effectiveness of demonstration methods assisting multiplication board tools for understanding mathematical concept in Bandar Lampung. *Journal for the Education of Gifted Young Scientists*, 7(2), 353-362.
- Tosun, V. (2003). *İlköğretim okulları II. kademe öğrencilerinin beden eğitimi dersi öğretiminde kullanılan gösteri yöntemi ile alıştırmaya yöntemlerinin karşılaştırılması* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.
- Uyanık, S. (2006). *Karst topografyası kavramlarının gösteri yöntemiyle öğretilmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Vijayakumari, S. N., & Umashree, D. K. (2016). Effectiveness of cooperative learning and lecture demonstration method on developing ecocentric attitude among secondary school students. *i-Manager's Journal on School Educational Technology*, 12(3), 44-53.
- Wahyuni, S. (2016). The effectiveness of demonstration method through audio visual media to the students' speaking ability. *Mandar Social Science Journal*, 1(1), 40-54.
- Yavuz, A. (2005). *Effectiveness of conceptual change instruction accompanied with demonstrations and computer assisted concept mapping on students' understanding of matter concepts* (Unpublished Doctoral Dissertation), Middle East Technical University, Ankara.
- Zulfahmi, M. N., Haryono, H. & Hartono, H. (2019). Basic movement dancing skills of 5-6 years old children through dance and sing theme based learning with demonstration method. *Journal of Primary Education*, 8(1), 30-36.

*Bu çalışma Fırat Üniversitesi Rektörlüğü Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu'nda 27.01.2021 tarihli ve E-97132852-100-8724 sayılı toplantısında alınan onay kararı ile yürütülmüştür.

*Yazarlar bu makaleye eşit katkıda bulduklarını beyan ederler.